PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale 1 gruppo - Cena 35 lir

Leto XVII. - Št. 285 (5059)

TRST, petek 1. decembra 1961

Nenavadno grobo in zavratno izigravanje republiške ustave

Demokristjanski senatorji preprečili nadaljevanje razprave o predlogu zakona za razpustitev MSI

S 124 glasovi proti 93 je senat izglasoval sinoči sklep, naj se vprašanje «ustavnosti strank» predloži ustavnemu sodišču - Secchia in Sansone sta ponovno zahtevala, naj senat nedvoumno obsodi MSI - Scelba je postavil levičarske stranke na raven MSI - Hudi napadi nekaterih prvakov KD na zadnjo Morovo izjavo po TV Nennijev odgovor na vprašanje: «Ali bo, ali ne bo prišlo do levega centra?»

(Od našega dopisnika)

RIM, 30. — Sinoči so demokristjanski senatorji na neverjetno grob in zavraten način povzročili izglasovanje sklepa, s katerim je bila prekinjena nadaljnja razprava o Parrijevem predlogu zakonskega pooblastila za razpustitev fašistične MSI. Po splošni razpravi, ki je zaključil notranji minister Scelba, je prišlo do glasovanja o predlogu resolucije demokristjanskega senatorja Gave, o kateri smo že včeraj poročali in ki so jo danes zaradi razlike v stališčih med senatorji KD in PLI razdelili na tri dele.

Prvi del je vseboval sklep, da se «presoja o zakonitosti neke politične stranke v smislu ustave ne more zaupati takemu političnemu organu kakršen je parlament». Za ta sklep so glasovali senatorji KD, MSI, monarhisti, liberalci in socialdemokrati. Drugi sklep vsebuje izjavo, da je «nujna zakonska pobuda, da se predloži ustavnemu sodišču naloga, naj presoja o zakonitosti strank». (Vseh strank in ne samo MSI!). Za ta sklep so glasovali senatorji vseh omenjenih strank razen liberalcev, ki so se glasovanja vzdržali. Tretji del resolucije pa vsebuje sklep, naj senat «ne razpravlja o posameznih členih» Parrijevega zakonskega predloga, kar pomeni, da se razprava o razpustitvi MSI enostavno preneha. Za ta sklep je glasovalo 124 senatorjev, proti pa 93, t. j. isti senatorji kot v primeru drugega dela resolucije.

Pred glasovanjem je socialistični senator Barbareschi izjavil, da bo glasoval za Parrijev predlog. Isto je izjavil tudi Parri sam ter ponovno obrazložil razloge svojega predloga. Senator Mole (neodvisni levičar) je izjavil, da bo glasoval proti predlogu demokristjanske resolucije. Pred njim sta isto izjavila še senator iz Doline Aosta, Chabod, ter komunistični senator Boschetti, ki je dejal, da predstavlja demokristjanska resolucija jasen poskus KD, da zatrinka svoj nasprotni glas Parrijevemu predlogu. Fašistični senator Franza in demokristjanski senator Ceschi sta seveda napovedala, da bosta glasovala za prekinitev razprave. Ceschi je dodal le to, da ima njihova resolucija namen «dati vsemu vprašanju popolnoma pravno vsebino».

Prav na podlagi tega «namena» se je zgodilo, da so med vso današnjo razpravo pred glasovanjem, ki je trajala dopoldne in popoldne, demokristjanski senatorji z notranjim ministrom Scelbo na čelu, šli celo tako daleč, da so dokazovali, da bi z izglasovanjem Parrijevega predloga o razpustitvi MSI, kršili ustavo! To se je zgodilo kljub temu, da je lahko vsakomur jasno, da se ravno z obstojem fašistične stranke MSI že 14 let krši člen XII. prehodnih ustavnih določb, ki izrecno prepoveduje obstoj fašistične stranke. Poleg tega je treba še posebej povedati, da demokristjanski senatorji nikakor niso trdili in dokazovali, da MSI ni fašistična stranka: ravno nasprotno: tudi po njihovem mnenju so njeni voditelji že večkrat dajali take izjave, iz katerih je moč nedvomno ugotoviti, da gre za fašistično politično organizacijo.

Ne bomo naštevali «argumentov» glavnega današnjega govornika, Scelbe, ki je večkrat dajal take izjave, da so levičarske upravičeno reakcijo levičarskih senatorjev. Višek pa je dosegel, ko je postavil na isto raven fašistično MSI in levičarske stranke. Polemiral je zlasti s komunističnim senatorjem Terracinijem in poudaril dejstvo, da sodni organi doslej niso izvajali njegovega, Scelbovega, zakona iz leta 1952, ki po njegovem mnenju nudi možnost razpustitve MSI, če se za to zgodi neko sodišče. Prav tako ne bomo navajali podobnih «argumentov» demokristjanskega senatorja Zotte, ki je dejal med drugim, da nasprotuje poskusu, da bi parlament z večino glasov razpustil neko politično stranko, ker da bi na ta način ponavljal početje fašistične stranke, pri čemer pa ni opazil, da na podlagi take «logike» lahko izreče tudi trditev, da republiška ustava «ponavlja početje fašizma». Zanimivo pa je, da je liberalni senator Dardanelli izjavil, da bo glasoval samo za prekinitev razprave, ne pa tudi za to, da se vsa zadeva postavi pred ustavno sodišče. Tudi on je namreč tistimi, ki so bili mnenja, da bi bila razpustitev MSI «škodljiva za dobročinost naše demokracije». Če torej ustavno sodišče ravnalo po zdravi logiki in ugotovilo, da se z obstojem MSI krši ustava, bo po mnenju liberalcev morda tudi to «škodovalo demokraciji»?

Komunistični senator Secchia je med razpravo obrazložil upravičenost intervencije parlamenta v tej zadevi. Poudaril je, da je demokristjanska vlada odgovorna, če se ni našel doslej način za izvajanje znamenitega Scelbovega zakona o razpustitvi MSI iz leta 1952. Dejal je nato, da je brez podlage zaskrbljenost, da bi sedanja razpustitev MSI mogla služiti kot precedens za druge stranke. Taka argumentacija je popolnoma napačna, kajti Parrijev predlog ne predlaga razpustitve katerekoli stranke, temveč le fašistične stranke, ki se imenuje MSI, ker prav ta stranka predstavlja obnovo fašistične stranke. Fašistična nevarnost pa dejansko obstaja, čeprav to zanikajo senatorji MSI, ki ob drugih prilikah jasno govorijo o tem, kako da so prepričani fašisti. Ta nevarnost pa obstaja predvsem zaradi tega, ker se glede nekaterih osnovnih vprašanj določbe ustave ne izvajajo, kakor tudi zaradi tega, ker so še vedno veljavni nekateri zakoni ki jih je uveljavil fašistični režim, kot so zakoni o javni varnosti in drugi. S političnega vidika pa se ne morejo tolerirati tisti, ki so še danes fašisti, tisti, ki še danes poveličujejo fašizem in ki z dejanji in ne samo z besedami, pobijajo ustavo, teptajo vrednote odporniškega gibanja in delajo vse mogoče, da bi se obnovil režim fašistične diktature. Ne gre za to, da se izključijo iz demokratičnega življenja pristaši MSI: državljani, ki so dejansko preženi z demokratičnimi načeli, bodo našli široko možnost, da tudi brez MSI aktivno sodelujejo v političnem življenju države.

Na podoben način je obrazložil stališče svoje stranke tudi socialistični senator Sansone.

V poslanski zbornici pa je ob zaključku razprave o gradbenih področjih govoril finančni minister Trabucchi, nakar so sledile glasovalne izjave predstavnikov posameznih političnih skupin.

V zvezi z razvojem diskusije, ki se je tako zelo razvnela po skoraj povsem jasni izjavi političnega tajnika KD, Alda Mora, da se bo skoro gotovo prihodnji demokristjanski kongres izrekel za vlado levega centra, je v neki desničarski ilustrirani tedenski reviji Mora zaradi tega najostreje napadel znani demokristjanski prvak Carmine De Martino, ki je med drugim dejal: «Morove izjave postavljajo na kongres hipoteko in povzročajo obžalovanje. Ali ne bi Moro storil bolje, če bi to hipoteko odstranil? Ali morda ne bi storil še bolje, da bi se kongresu celo izognil, ker gre za kongres, ki prav gotovo ne bo koristil ne stranki ne državi?»

O bodočem levem centru je odgovarjal tudi Pietro Nenni v nekem drugem tedniku, in sicer na vprašanje: «Ali bo prišlo, ali ne bo prišlo do levega centra?» Dejal je, da se na to vprašanje ne more odgovoriti z «da», ali z «ne». Poudaril je, da sta po njegovem mnenju pozitivna dva dogodka: 1. Sklep PSDI in PRI, da bosta ob začetku demokristjanskega kongresa KD, 27. januarja 1962, sporočila Fanfaniju, da izstopata iz vladne večine. 2. Drugi pozitivni dogodek pa je Morova izjava, da bo obvezal kongres ne samo na «elastične formule o razširitvi demokratičnega področja,» temveč predvsem «na izbiro levega centra, pri čemer Moro ne vidi druge alternative.» Glede odnosov PSI do KPI pa je Nenni dejal, da socialisti ne podrejajo svojih pobud in svojih dejanj sporazumu s KPI. Dodal je, da bo PSI ravnala tudi v vsedržavnem okviru — ko bo do tega prišlo — tako kot je ravnala doslej v primeru občinskega odbora v Milanu in deželne vlade na Siciliji.

A. P.

Za spremembo fašističnega zakona o krstnih imenih

Po zakonskem predlogu, o katerem razpravlja poslanska pravosodna komisija, bi bila dovoljena tudi «tuja» krstna imena

RIM, 30. — Pravosodna poslanska komisija je predložila, da bi smela razpravljati na zakonodajni stopnji o zakonskem predlogu demokristjanskega poslanca Frunzia, na podlagi katerega bi bilo «dovoljeno krstiti otroke, ki so italijanski državljani, tudi s tujimi krstnimi imeni.» Nekaj takega je bilo namreč doslej prepovedano s čl. 72 kraljevega odloka od 9. junija 1939.

V obrazložitvi tega zakonskega predloga, da sedaj «ni več razlogov, ki so navdihovali zakonodajalca tedanje dobe, da je uzakonil prepoved, ki izhaja iz pretiranih nacionalističnih koncepcij». V obrazložitvi je nadalje rečeno, da se raba tujih imen vedno bolj širi «tudi zaradi povečanja zakonov med italijanskimi in tujimi državljani, kar je postalo zelo pogosto zaradi vedno globljih odnosov in družbenih odnošajev med raznimi narodi».

***

V obrazložitvi ni niti z besedico omenjena tista velika krivica, ki jo že toliko let povzroča omenjeni fašistični odlok iz leta 1939 in ki se tako dosledno izvaja — kot smo v našem dnevniku že večkrat poročali — zlasti v goriški pokrajini za razliko od tržaškega ozemlja, kjer je prejšnji generalni vladni komisar s posebno notranjo okrožnico obrazložil podrejenim uradom, naj se slovenska krstna imena «ne smatrajo za tuja». Upamo, da bo z izglasovanjem Frunziovega zakonskega predloga ta krivica temeljito odpravljena v vseh treh obmejnih pokrajinah, kjer živijo Slovenci, italijanski državljani. — Op. ur.).

TRENTO, 30. — Tukajšnje prizivno sodišče je danes popolnoma oprostilo obtožbe prejšnjega odgovornega urednika dnevnika «Dolomiten», dr. Friedla Volggerja, ki ga je kazensko sodišče v Bocnu 22. junija t.l. obsodilo na 20 ani zapora, pod obtožbo, da je «širil tendenciozne in alarmistične vesti».

Inž. Mattei o ceni bencina

Pariški dnevnik «Le Monde» objavlja intervju svojega posebnega dopisnika s predsednikom ENI inž. Mattejem. V intervjuju izjavlja inž. Mattei med drugim, da Italijani «nočejo več pobirati drobtinic in nočejo več biti revni sorodniki». Dodal je: «Hočemo pridobiti čas, ki smo ga izgubili, ko je Italija plačevala premog dvakrat draže kakor Angleži ali Nemci. Prisiljeni smo ravnati zelo hitro, in to lahko storimo. Nudil sem Italijanom najmanj drago energijo v Evropi. Nedavno sem ponovno odredil znižanje cene bencina. Mednarodne družbe so se morale prilagoditi moji akciji. To predstavlja 45 milijonov dolariev, ki so ostali v državi».

Inž. Mattei je poudaril, da se morajo cene znižati, in je pri tem omenil pogodbo za nakup surovega petroleja, ki jo je sklenil z neko podružnico francoske petrolejske družbe. Pogodba je bila sklenjena, ker je bila cena ugodna.

LONDON, 30. — Predsednik vlade Mac Millan je izjavil danes v spodnji zbornici, da upa, da se bodo v kratkem začela večstranska pogajanja v OZN glede razorožitve.

Hruščev papežu

VATIKAN, 30. — Pristojni vatikanski krogi so sporočili, da je Nikita Hruščev poslal papežu za njegov 80. rojstni dan čestitke.

Vest je danes povzročila precejšnjo senzacijo in nekateri popoldanski časopisi pripominjajo, da se «nekaj podobnega ni zgodilo od leta 1917».

Aretirani atentatorji na sedeže KPI v Bologni

BOLOGNA, 30. — Tukajšnja kvestura je sporočila, da je danes aretirala šest atentatorjev na sedeže KPI v Bologni 10. avgusta, 4. in 11. novembra. Vsi so zločine priznali in izjavili, da so «antikomunisti» in da so «ravnali le v tem smislu». Policija je ugotovila, da trije aretiranci pripadajo političnim strankam ali pa so njihovi simpatizerji. Poleg tega pa policijsko poročilo trdi, da je «ugotovljeno, da ne obstaja nobena povezava med atentati in političnimi strankami ali gibanji».

RIM, 30. — Komunistični poslanci in poslanke Leonilde Jotti, Laura Diaz, Angiola Minella, Ingrao, Gullo in drugi so predložili nocoj poslanski zbornici predlog zakona, ki vsebuje en sam člen in ki določa ukinitev členov 560, 561, 562 in 563 kazenskega zakonika. Členi se tičejo prešuštva in priležništva.

V političnem odboru OZN

Sprejeta resolucija o anketi za ustanovitev neatomskega kluba

Sovjetski veto proti sprejemu Kuvaita v OZN

NEW YORK, 30. — Politični odbor OZN je odobril s 57 glasovi proti 12 in 32 vzdržanimi resolucijo, ki zahteva anketo o možnosti ustanovitve «neatomskega kluba». Velika Britanija, ZDA, Francija in nekatere druge zahodne države so glasovale proti resoluciji, medtem ko so države sovjetske skupine glasovale zanjo. Kanada je glasovala za resolucijo, ki so jo bile predložile Švedska, Ceylon, Etiopija, Libija in Sudan.

Resolucija poziva glavnega tajnika OZN, «naj izvede anketo o pogojih, v katerih bi bile države, ki nimajo jedrskega orožja, pripravljene obvezati se, da ne bodo izdelovale jedrskega orožja, ali da si ga ne bodo na kakršen koli način pridobile ter da ne bodo dovolile, da bi na njihovem ozemlju bilo atomsko orožje za račun tretjih držav». Resolucija poziva jedrske države, naj sodelujejo za izvedbo te resolucije. Sedaj mora o resoluciji glasovati še skupščina.

V istem odboru razpravljajo tudi o irski resoluciji, ki priporoča državam članicam, naj se trudijo, da sklenejo sporazum ob istočasnem nadzorstvu, ki naj prepoveduje odstop atomskega orožja državam, ki ga še nimajo, in izdelovanje takega orožja v teh državah.

Irska resolucija pa je bila sprejeta soglasno. Pred glasovanjem je irski delegat izjavil, da je prepričan, da bi bila jedrska vojna neizbežna, če bi nejedrske države druga za drugo dobile jedrsko orožje.

Italijanski delegat Zoppi je med razpravo izjavil, da bo glasoval za irsko resolucijo. Vendar pa je Italija pripravljena odgovoriti na anketo glavnega tajnika, če se bo skupščina izrekla za švedsko resolucijo. Pripomnil je, da Italija poudarja potrebo odprave jedrskega orožja, toda prepričana je, da je to mogoče doseči samo v okviru konkretnega razorožitvenega programa, ki bi ga sprejele velike države.

V Varnostnem svetu je Sovjetska zveza z vetom preprečila sprejem Kuvaita v OZN. Zahtevo za sprejem je postavila delegacija ZAR. Irak, ki si hoče priključiti Kuvait, je zahteval udeležbo pri razpravi, kar je tudi dosegel. Od vsega začetka se je sovjetski delegat Zorin upri sprejemu zadeve na dnevni red, trdeč da ni dovolj informacij o Kuvaitu, ki ga nekatere države nimajo za neodvisnega, ter je zahteval odložitev razprave. Zadeva pa je bila sprejeta na dnevni red, in po kratki razpravi so se izrekli za sprejem vsi delegati razen sovjetskega, ki je glasoval proti in s tem izrekel veto.

Kratka prekinitev ženevske konference

ŽENEVA, 30. — Britanski in ameriški delegat na konferenci o ustavitvi jedrskih poizkusov bosta odpotovala jutri iz Ženeve vsak v svojo prestolnico na posvetovanje s svojima vladama. To so sporočili po današnji seji, ki je 343. seja, odkar se je začela ženevska konferenca. Predstavnik zahodnih delegacij je izjavil, da bo prihodnja seja v torek, zato da se delegati lahko posvetujejo s svojimi vladami. Pripomnil je, da se bo ameriški delegat vrnil za prihodnjo sejo, britanski delegat Godber pa bo odpotoval iz Londona v New York, kjer se bo udeležil dela skupščine OZN.

Na današnji seji je ameriški delegat obtožil Sovjetsko zvezo, da je v zadnjem letu vodila tako politiko, ki ji je omogočila pripraviti in izvršiti ogromno količino poizkusov in je nato obnovila pogajanja na podlagi nesprejemljivih predlogov.

Carapkin je odgovoril, da ni prišel v Ženevo poslušat zahodno propagando, ali pa pogajati se v ozračju hladne vojne.

Godber je trdil, da so novi sovjetski predlogi propagandnega značaja in da ne vsebujejo nobenega konstruktivnega elementa.

Kakor poročajo iz Londona, je Sovjetski poslanik v Londonu Soldatov izročil danes Mac Millanu prepis izjave sovjetske vlade z načrtom sporazuma o prekinitvi jedrskih poizkusov. Kakor je znano, je bila ta izjava objavljena v ponedeljek, toda ni bila še uradno sporočena britanski vladi.

Bela hiša je sporočila, da je Kennedy imel danes dolg razgovor z ameriškim atomskim znanstvenikom Tellerjem. Razgovor je zahteval Teller, ki spada med ameriške znanstvenike, ki so prispevali k izdelavi vodikove bombe. Teller je zdaj zaposlen pri raziskovanjih na kalifornijski univerzi.

Dr. Teller zelo vneto zagovarja nadaljevanje jedrskih poizkusov v ZDA in je večkrat izjavil, da je bojazen glede radioaktivnosti zaradi poizkusnih eksplozij pretirana. Bela hiša ni sporočila, o čem sta Teller in Kennedy govorila.

Danes sestanek Hruščev-Lange

MOSKVA, 30. — Predsednik sovjetske vlade Hruščev bo sprejel jutri zjutraj norveškega zunanjega ministra Langeja, ki je že dva tedna na obisku v Sovjetski zvezi. Verjetno bosta govorila tudi o NATO in o nemškem vprašanju.

Vlko Červenkov odstavljen

SOFIJA, 30. — Bolgarska telegrafska agencija je sporočila, da je bil Vlko Červenkov razrešen funkcij v politbiroju bolgarske komunistične stranke. Za polnopravne člane politbiroja so bili izvoljeni Stanko Todorov in Mitko Grigorov. Centralni komite je soglasno sprejel resolucijo, ki odobrava sklepe 22. kongresa KP SZ.

Centralni komite bolgarske komunistične stranke je imel plenarno sejo, na kateri je prvi tajnik Todor Živkov podal poročilo o 22. kongresu KP SZ. Številni člani, ki so posegli v debato, so kritizirali «napake in neupravičene metode Červenkova v času kulta osebnosti». Dalje so poudarili, da Červenkov «ni hotel izvajati potrebnih zaključkov iz likvidacije kulta osebnosti v Bolgariji in se je kot član politbiroja upiral odpravi škodljivih posledic kulta osebnosti».

Červenkov ima 61 let. Postal je ministrski predsednik leta 1950 in je bil odstavljen leta 1956 med prvo kampanjo proti stalinizmu. Vendar je ohranil precejšnji vpliv kot ministrski podpredsednik ter je izginil s političnega pozorišča šele leta 1957, zdi se zaradi bolezni. Toda novembra istega leta je spet prišel v ospredje.

Komentar «Izvestij» o intervjuju Kennedyja

MOSKVA, 30. — «Izvestija» so včeraj komentirale intervju Kennedyja z Adjubejem. List je objavil dopis svojega dopisnika v ZDA. Ta poudarja veliko zanimanje ameriške javnosti za Kennedyjev intervju in dodaja, da je intervju v središču pozornosti. Časnikar pravi, da večina ameriških komentatorjev piše, da se po mneniu Kennedyja morajo začeti razgovori o nemškem vprašanju. Dalje pravi časnikar, da je Kennedyjev intervju pozitiven, kar se tiče odnosov med ZDA in SZ v sedanjem trenutku. Vendar pa skušajo po njegovem mnenju nekatere ameriške tiskovne agencije in nekateri časopisi spekulirati, da je Kennedy izjavil, da hoče Sovjetska zveza «pokomunistiti svet». Časnikar zaključuje, da take trditve dokazujejo, da hočejo uporabljati Kennedyjev intervju za hladno vojno. Toda to ne bo preprečilo boljšega razumevanja med obema deželama.

KAIRO, 30. — Državni pravdnik Sabek je izjavil, da se preiskava v zvezi z zaroto aretiranih francoskih diplomatov nadaljuje.

Alžirska vlada opozarja francosko vlado da ne bo več dopuščala pokolov nad Alžirci

«Če se bodo umori nadaljevali, se bo jeza ljudstva znesla nad krivci»

Zaprti alžirski ministri bodo premeščeni v grad Aunoy - 4. dec. razprava o Alžiriji v OZN - Brigitte Bardot: «Nočem živeti v nacistični državi»

TUNIS, 30. — Alžirski minister za informacije Jazid je na današnji tiskovni konferenci takole komentiral nedavne dogodke v Alžiriji: «Če se bodo umori in linčanja nadaljevali, če ne bodo francoske oblasti sprejele potrebnih ukrepov, da jih preprečijo, se bo jeza našega ljudstva znesla nad krivci pokolov neoboroženih Alžircev.»

Še prej je Jazid izjavil, da je OAS glavno gibalo za zločine, ki jih izvršujejo Francozi nad Alžirci. «Ti Francozi, je dodal minister, najsi pripadajo OAS ali pa francoski upravi v Alžiriji ali pa imajo v rokah vajeti oblasti v Franciji, delujejo z enim samim namenom: preprečiti pogajanja, ki so potrebna in vedno mogoča.»

Jazid je dalje izjavil, da so francoski ultrasi ubili med raznimi incidenti od 25. novembra dalje 117 Alžircev, več sto pa ranili.

V Alžiru so francoski ultrasi danes zjutraj razdejali s plastičnimi bombami pet barov. Bombe so povzročile veliko škodo, toda nobene človeške žrtve. V Bil El Ater v departmaju Bone je skupina Alžircev včeraj manifestirala za alžirsko osvobodilno fronto. Neki francoski žandar je streljal proti skupini ter ubil dva demonstranta, sedem pa jih je ranil.

V Parizu se je danes zvedela, da je bil grad Aunoy v Champeauxu v departmaju Seine in Marne izbran za prisilno bivanje alžirskega ministra Ben Bele in drugih štirih alžirskih ministrov.

V New Yorku je politični odbor OZN sklenil odložiti razpravo o Alžiriji na 4. decembra. To so sklenili na zahtevo libijskega delegata, ki je izjavil, da se je glede tega prej posvetoval z nekaterimi prizadetimi strankami «in v interesu ugodnega razvoja položaja».

V francoski narodni skupščini je prišlo danes zaradi Alžirije do pretepa med dvema poslancema, zaradi česar je moral predsednik prekiniti sejo. Razpravljali so o «razkritjih» fašističnega poslanca Lauriola, ki trdi, da je bil med alžirsko in sovjetsko vlado sklenjen sporazum o prihodnji ureditvi neodvisne Alžirije. Kakor je znano, je ta «razkritja» sporočil Lauriol pred 15 dnevi tudi na konferenci parlamentarcev NATO. Lauriol je trdil, da «obstaja pismo, s katerim je bilo ministrstvo za alžirske zadeve obveščeno o vsebini sporazuma». Fašistični poslanec Pascal Arrighi, ki pripada isti skupini kakor Lauriol, je tedaj zavpil: «Visoko sodišče bo javno.» Ta namig na morebitne poznejše represalije proti voditeljem golistične stranke je izzval velik hrup. Golistični poslanec Janvier je planil proti Arrighiju, in začela sta se pretepati.

Seja je bila prekinjena za pol ure. Ko se je nadaljevala, je govoril minister za alžirske zadeve Joxe. Izjavil je, da, «kakor je njemu znano, ni mogoče reči, ali obstaja sporazum med SZ in alžirsko vlado ali ne». Dodal je: «Alžirska vlada je samo vojskujoča se stranka, s katero se moramo sporazumeti, da vzpostavimo mir, in ne kakršen koli mir. Za novo Alžirijo se bo zahtevalo mnenje, ne alžirske vlade, temveč alžirskega prebivalstva.»

Mnogo zanimanja je vzbudila novica, da je znana francoska filmska igralka Brigitte Bardot vložila na sodniji ovadbo proti voditeljem OAS zaradi izsiljevanja denarja. Dobila je namreč pismo OAS, s katerim se od nje zahteva znesek 6 milijonov frankov. Bardot je pisala naprednemu tedniku «Express» in poudarila: «Ne bom popustila, ker ne želim živeti v nacistični državi». List pripominja: «Ta ovadba je do sedaj prva, kar jih je bilo vloženih proti OAS zaradi izsiljevanja denarja. To pomeni, da so številne osebnosti, ki so dobile podobna pisma, molčale, nekatere so plačale, druge pa se še obotavljajo.

V pismu, ki ga je dobila Bardot, se zahteva 6 milijonov frankov «upoštevajoč, da je igralka in hči upravnika družbe Louisa Bardota. Njen oče je majhen industrijec, ki pa se je že umaknil iz poslovnega življenja.

Govori se, da je pred stanovanjem Brigitte Bardot eksplodirala pred poldrugim mesecem majhna plastična bomba.

Dva protesta OZN izročena Čombeju

LEOPOLDVILLE, 30. — Voditelj civilnih operacij OZN v Kongu Sture Linner je poslal Combeju dva odločna protesta. Prvi se tiče Combejevega govora v nedeljo, drugi pa napada na dva funkcionarja OZN.

V prvem protestu pravi Linner, da bodo Združeni narodi izpolnili svoje poslanstvo, če bo mogoče s pomočjo katanške vlade, toda, če bo potrebno, bodo strli vsako opozicijo. «Katanške oblasti morajo izbrati med mirnim sodelovanjem in uporabo sile.»

Combe je v svojem govoru izjavil, da «so nam Združeni narodi napovedali vojno», in je pozival prebivalstvo v Katangi, naj pripravi zastrupljene sulice in puščice ter naj se bori proti silam OZN.

Z drugo noto zahteva predstavnik OZN Ivan Smith kaznovanje napadalcev nanj in na Urquharta. Smith je danes izjavil, da niso še našli indijskega častnika, ki je izginil v torek ponoči, pripomnil pa je, da «so vzroki, zaradi katerih mislijo, da je še živ». Kakor je znano, so istega dne Combejevi žandarji umorili indijskega vojaka, ki je bil z omenjenim častnikom, katerega sedaj pogrešajo. Combejev notranji minister Munongo je izjavil, da bo osebno vodil preiskavo, in da bodo krivci kaznovani na podlagi zakona.

V Elisabethvillu je predstavnik OZN izjavil, da so oblasti OZN odredile nekemu katanškemu letalu, naj raztovori tovor orožja, preden je lahko odletelo v Kongolo v Severni Katangi. Po še nepotrjenih vesteh so se v tem mestu vneli boji med 1500 Combejevimi vojaki in oddelki kongoške vojske, ki so prodrli do Kongola.

Combejev notranji minister Munongo je dalje izjavil, da upa, da bo tajnik OZN U Tant čimprej prišel v Elisabetville. Pripomnil je: «Nemogoče je, da bi U Tant sprejemal odločitve, ne da bi prej prišel v Katango.»

Londonska vlada pa si še dalje prizadeva, da bi rešila Combeja. Davi je prišel v London belgijski zunanji minister Spaak na razgovore z britanskim zunanjim ministrom Homeom. Nocoj se je vrnil v Bruselj.

Predstavnik Foreign Officea je izjavil, da sta Home in Spaak govorila tudi «o afriških zadevah». Govorila sta predvsem o Katangi. Predstavnik Foreign Officea je s tem v zvezi izjavil, da je Velika Britanija poslala OZN poziv Combeja, ki ga je dobila po posredovalcu Welenskem. Combe predlaga imenovanje afriške osebnosti, ki naj pripada neodvisni in nevezani državi in ki naj bi skušala posredovati med Combejem in osrednjo kongoško vlado.

Incident Zorin-Johnson

NEW YORK, 30. — Stalni sovjetski delegat v OZN Valerijan Zorin je sinoči zapustil dvorano, kjer je bil sprejem na čast ameriškemu delegatu Stevensonu, ko je govoril ameriški podpredsednik Johnson. Zorin je odšel, ko je Johnson izjavil: «Sovjetski napad v Evropi bi bil eno najbolj tveganih dejanj.» Z Zorinom, ki je bil v spremstvu žene, so odšli tudi delegati Bolgarije in Ukrajine s svojimi ženami. Ko je odšel, je Zorin rekel nekemu ameriškemu časnikarju: «Če gostitelj ne spoštuje povabljenca, tedaj ne more povabljenec spoštovati takega gostitelja.»

WASHINGTON, 30. — Zvedelo se je, da bo ameriški državni tajnik Dean Rusk odpotoval 9. decembra iz Washingtona v Pariz, kjer se bo 11. in 12. decembra udeležil sestanka zahodnih zunanjih ministrov.

Zaključek proslav na dan republike FLRJ

Spomenik na Zlatiboru

Soglasnost sindikalnih zastopnikov Jugoslavije in Adena

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 30. — S slovesnimi akademijami, polaganjem vencev na grobove padlih borcev in žrtev nacifašizma, odkritjem spomenikov, spuščanjem v obrat novih tovarn so narodi Jugoslavije tudi letos proslavili *dan republike 29. november*. V okviru te proslave so danes na Partizanskih vodah na Zlatiboru, na kraju, kjer so Nemci pred 20 leti pobili okrog 100 ranjenih partizanskih borcev, odkrili deset metrov visok spomenik. Slovesnosti se je udeležilo okrog 10.000 ljudi iz Titovega Užica in bližnjih vasi skupaj z uglednimi državnimi in političnimi funkcionarji ljudske republike Srbije.

Danes so objavili skupno sporočilo centralnega sveta *Zveze sindikatov Jugoslavije* in *Kongresa sindikatov* iz Adena o razgovorih med obiskom sindikalne delegacije iz Adena v Beogradu. Zastopniki *Zveze sindikatov Jugoslavije* so ob tej priložnosti izrazili vse razumevanje za upravičeno narodnoosvobodilno gibanje delavcev in naroda Adena in podprli zahteve, da se v okviru OZN omogoči narodu Adena, da z referendumom odloči o svoji usodi. Pri izmenjavi pogledov o vprašanjih mednarodnega sindikalnega gibanja so zastopniki obeh sindikalnih organizacij ugotovili soglasje glede mnogih vprašanj, ki zanimajo mednarodno delavsko gibanje. Zastopniki sindikatov Jugoslavije in sindikata Adena so izrazili željo, naj bi bila borba proti kolonializmu vedno bolj uspešna in so se zavzeli za hitro likvidacijo kolonializma, neokolonializma in rasne diskriminacije v Alžiriji, Kongu, Angoli, Južnoafriški zvezi in ostalih krajih na svetu. Sporočilo nudi končno vso podporo ustanovitvi vseafriške sindikalne zveze kot izraza hotenja in potreb afriških delavcev za dosego najugodnejših pogojev za osvoboditev in osamosvojitev narodov Afrike in za preprečitev potiskanja Afrike v hladno vojno.

B. B.

«Borba» o pisanju grškega tiska

BEOGRAD, 30. — Zadnje čase se v grških časopisih vedno bolj pogostoma objavljajo sestavki o Jugoslaviji, za katere se ne bi moglo reči, da so v skladu s prijateljskimi grško-jugoslovanskimi odnosi. Tako je grški list «Ellenikos Foras» objavil vrsto člankov, v katerih žali jugoslovanske voditelje in posebno udarja po Ljudski republiki Makedoniji. Vladni list «Akropolis» je pred dnevi napovedal spremembo v zunanji politiki Jugoslavije, ki da bi skupno z drugimi spremembami lahko vplivala na povečan pritisk na Grčijo. Atenski list «Vima» je pred dnevi v eksplozivnem članku trdil, da se v Crni gori zbirajo partizani in Rusi in da pripravljajo napad na Albanijo, da bi odstavili Envera Hodžo. «Če bi se taki članki pojavljali v tisku držav, katere niso prijateljsko razpoložene z Jugoslavijo, piše današnja «Borba» ne bi to bilo čudno. Toda gre za liste sosedne države, s katero imamo normalne, zelo dobre odnose. Toda tako pisanje čudi in povzroča negodovanje, ker to ni v skladu s tradicionalnim jugoslovansko-grškim prijateljstvom in ne prispeva k razvoju dobrih odnosov, temveč ravno nasprotno», zaključuje «Borba».

Požar na romunski ladji ni bil še do kraja pogašen

Zaradi eksplozije parnega kotla je zgubilo življenje dvanajst mornarjev

GALLIPOLI (Lecce), 30. — Danes je vlačilec «Ardimentoso» privlekel v pristanišče romunsko ladjo «Jasjqsu», na kateri je že včeraj nastal požar. Na ladji je bil tovor 4500 ton ječmena. V strojnem oddelku je nastala eksplozija, zaradi česar je zgubilo življenje 12 mornarjev. Celotno moštvo ladje je štelo 35 ljudi. Gasilci so se včeraj in danes ves dan trudili, da bi pogasili požar.

Pozno zvečer so še vedno švigali plameni iz ladje in borba proti požaru, ki se je začela pred tridesetimi urami, se nadaljuje brez prestanka.

Zvedelo se je tudi nekaj podrobnosti o smrti dvanajstih mornarjev. Ko je eksplodiral kotel je dvanajst mornarjev, dodeljenih strojnemu oddelku, ostalo blokiranih v tem oddelku. Mnogi od njih so ostali pri življenju še več ur. Slišali so se obupni klici, toda ostali mornarji so se zaman trudili, da bi ponesrečencem prišli na pomoč. Se vedno je težko priti do trupel. V oddelku, kjer ležijo, je glavno žarišče požara. Na krovu je prevzel poveljstvo prvi častnik. Poveljnik ladje je dobil hud živčni pretres in so ga morali nujno odpeljati v bolnišnico.

MARSEILLE, 30. — Neki avtomobil, ki je vozil z veliko brzino, je sinoči zadel ob kolono 45 vojakov, ki so v vrsti po trije korakali proti mestu. 19 vojakov je bilo hudo ranjenih, drugih 16 pa laže. Vozač je izjavil, da ga je oslepil žaromet avtomobila ki je prihajal naproti, tako da je zgubil oblast nad krmilom. 35 ranjenih vojakov so takoj odpeljali v bolnišnico. Nekaterim je bilo potrebno napraviti transfuzijo krvi.

SYDNEY, 30. — Uradno so sporočili, da pogrešajo štirimotorno letalo vrste «Viscount» z 11 potniki in s 4 člani posadke. Letalo je zajela danes popoldne nevihta, ko je bilo na poti iz Sydneya v Canberro.

Nove demonstracije v San Domingu

SAN DOMINGO, 30. — V dominikanski prestolnici se nadaljuje splošna protestna stavka. V mestu vlada popolno mrtvilo. Po ulicah se vidijo samo vojaška vozila in vojaške patrulje. Se vedno velja policijska ura od 18 do 5.

Med prebivalstvom narašča negodovanje proti predsedniku Balaguerju, ki velja za «zadnji ostanek» diktatorskega režima družine Trujillo. Medtem se nadaljujejo pogajanja med vlado in opozicijo.

Tudi danes se je v popoldanskih urah zbrala ogromna množica demonstrantov po ulicah prestolnice. Vzklikali so proti «zločincu Balaguerju». Demonstranti so obmetavali s kamenjem vojake, ki so nastopali proti njim. Vojaki pa so streljali in metali solzilne bombe.

Danes popoldne je posebno letalo pripeljalo iz San Dominga v Pariz truplo nedavno umorjenega Rafaela Trujilla. Na letališču je čakalo devet članov Trujillove družine. Toda carinski funkcionarji niso dovolili, da bi truplo odpeljali z letališča, ker so manjkali potrebni dokumenti, in sicer: smrtni list, spričevalo o neokuženosti, dovoljenje francoskega konzula v San Domingu in drugi dokumenti.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14, najnižja 11.7, ob 19. uri 11.7; vlage 81 odst., zračni tlak 1018, veter severovzhodnik 8 km, nebo 9 desetin oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 14.4 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 1. decembra
Marijan
Sonce vzide ob 7.24 in zatone ob 16.23. Dolžina dneva 8.59. Luna vzide ob 0.08 in zatone ob 13.24
Jutri, SOBOTA, 2. decembra
Blanka

Uspela stavka v obratih CRDA in arzenalu

Odločen nastop kovinarjev proti samovolji vodstva CRDA

Zborovanja v Ljudskem domu se je udeležilo veliko število stavkajočih delavcev - Delegacija vodstva Nove delavske zbornice, FIOM in notranje komisije Tovarne strojev pri vladnem komisarju dr. Mazzi

Včerajšnja stavka delavcev Tovarne strojev, ladjedelnice Sv. Marka in Tržaškega arzenala, ki jo je napovedala FIOM—CGIL v znak protesta proti nenadni odpustitvi z dela brez odpovedi Carmela Laurija, člana notranje komisije v Tovarni strojev in proti ravnanju vodstva obratov CRDA, ki je pred dnevi poslalo svarilna pisma družinam delavcev, ki so se udeležili protestne stavke proti fašističnemu atentatu na sedež sekcije KPI v Ul. Madonnina, je lepo uspela. Stavka je uspela v vseh obratih, saj se je pozivu sindikata FIOM odzvalo od 80 do 90 odst. delavcev med temi tudi številni pripadniki druge strokovne organizacije.

S to stavko so delavci dokazali svojo borbenost in sindikalno zavednost ter trdno voljo, da se bodo znali z odločnim nastopom braniti proti ustrahovalni akciji in despotizmu delodajalcev, ki bi hoteli potlačiti pravico delavcev do stavke in okrniti delovanje njihovih sindikalnih organizmov.

Kakor je bilo napovedano, je bilo v veliki dvorani Ljudskega doma v Ul. Madonnina včeraj dopoldne zborovanje, katerega se je udeležilo veliko število stavkajočih delavcev. Sindikalni predstavniki so jim na kratko opisali razmere ter obrazložili zadnji nezaslišni ukrep vodstva obratov CRDA na škodo delavca Laurija, ki je kot član notranje komisije in sindikalne sekcije podpisal pismo, ki je bilo naslovljeno na vodstvo obratov CRDA v znak protesta proti svarilnim pismom. Vsi delavci, ki so se udeležili diskusije, so odobravali izvajanja sindikalnih predstavnikov in izrazili odločnost, da se bodo še naprej dosledno borili za svoje pravice. Poudarili so, da je zadnji ukrep vodstva obratov CRDA le člen dolge verige, ki jo je treba pretrgati, da se ne bi vrnili v razmere, ki so vladale pod fašističnim režimom. Marsikdo je omenil, da v tem primeru ne gre le za obrambo posameznega delavca, ki je bil neupravičeno odpuščen, pač pa za obrambo sindikalnih svoboščin in interesov vseh delavcev.

Po izčrpni diskusiji o raznih predlogih so delavci pooblastili sindikalne predstavnike, naj sledijo razvoju te zadeve in po svoji uvidevnosti odločajo glede stavkovnega gibanja in drugih nastopov delavcev. Nato je delegacija vodstva Delavske zbornice — CGIL, Zveza kovinarjev in notranje komisije odšla na razgovor k vladnemu generalnemu komisarju, s katerim se je zadržala dobro uro. Med tem je na trgu pred vladno palačo čakala velika skupina delavcev, ki so prišli tja v malih skupinah z zborovanja.

V skupini delavcev je bil tudi prizadeti Lauri, ki je zaprosil župana dr. Franzila in pokrajinskega predsednika dr. Deliseja, ki sta ravnokar prišla iz vladne palače, naj bi se zavzela za njegovo zadevo. Odgovorila sta mu, naj jima prej pošlje na ogled prepis inkriminiranega pisma.

Včeraj popoldne se je sestalo tajništvo Zveze kovinarjev FIOM s sindikalnimi predstavniki obratov CRDA, ki so razpravljali o sedanjem sporu zaradi odpustitve omenjenega delavca in člana notranje komisije v Tovarni strojev. Po sestanku je pokrajinsko tajništvo FIOM izdalo poročilo, v katerem izraža pohvalo vsem delavcem, ki so se udeležili stavke tako zavedno in s takšnim navdušenjem. Omenjeno tajništvo poudarja, da bo razen posredovanja pri vladnem generalnem komisarju nadaljevalo s svojimi napori za pravično rešitev spora. Vsedržavno tajništvo FIOM se je glede te zadeve že obrnilo na ministrstvo za državne udeležbe.

Pokrajinsko tajništvo je včeraj tudi izdalo proglas na uradnike tržaških obratov CRDA, s katerim jih opozarja na enotni nastop uradnikov in tehnikov v tržiških obratih CRDA ter jih opozarja, da je spričo mahinacij Intersinda nujno potrebno, da se tržaški uradniki pridružijo odločni sindikalni borbi svojih kolegov iz Tržiča, da bi dosegli svoje pravice. Intersind je namreč povabil na pogajanja le drugo sindikalno organizacijo, ne pa Zveze kovinarjev FIOM, da bi na ta način preprečil ustvaritev enotne in krepke fronte vseh uradnikov iz obratov CRDA v Trstu in Tržiču.

Sestanek komisije za nadzorstvo nad živili

Okrepitev nadzorstva nad živili široke potrošnje

Na prefekturi se je sestala pokrajinska komisija za nadzorstvo nad živili. Sestanku je predsedoval podprefekt dr. Pasino. Komisija je proučila položaj v zvezi z raznimi živili v letu 1961, na podlagi poročil raznih nadzornih organov. Predvsem pa so se ukvarjali z moko, kruhom, testeninami, oljem, maslom in mesom. Še posebno pažnjo so posvetili nadzorstvu občinskega higienskega urada na cestnih prehodih ter podatkom o kemičnih analizah v laboratorijih pokrajine in trgovinske zbornice. Komisija je vzela na znanje pozitivne rezultate pri zatiranju prekrškov ter je dala navodila za okrepitev nadzorstva posebno nad živili široke potrošnje, tako da se zavaruje zdravje prebivalstva.

Jutri v Avditoriju nastop mladinskega pevskega zbora iz Sežane

«Zavedamo se velike odgovornosti ob nastopu pred tržaško javnostjo»

Tako je izjavila dirigentka Majda Hauptmanova našemu uredniku

Za sedaj je sežanski mladinski pevski zbor najboljši v Sloveniji

Majdo Hauptmanovo, ki jo bomo jutri videli v Avditoriju, ko bo dirigirala mladinski pevski zbor osnovne šole «Srečko Kosovel» iz Sežane, smo pred nastopom prosili, da nam odgovori na nekaj vprašanj. Zdelo se nam je potrebno, da naše čitatelje seznanimo z delom in uspehi, ki jih je sežanski mladinski pevski zbor dosegel v razmeroma kratkem času in ki je tako nenadoma zablestel na slovenski pozornici mladinskega zborovskega petja.

Pevovodkinja Majda Hauptmanova je bila rojena v Zagorju ob Savi. V Ljubljani je na glasbenem oddelku dovršila višjo pedagoško šolo, potem je nekaj časa službovala v slovenski prestolnici, končno pa jo je pot zanesla na Primorsko — najprej v Tomaj in pred šestimi leti v Sežano, kjer je še sedaj. Tu je predmetna učiteljica za glasbeni pouk na osemletki, poleg tega pa še poučuje nauk o glasbi na sežanski nižji glasbeni šoli.

In sedaj, ko smo jo predstavili, lahko v zgoščeni obliki posredujemo vsebino našega razgovora:

«Mladinski pevski zbor osnovne šole Sežana je bil ustanovljen pred šestimi leti. V njem pojejo otroci od 11. do 15. leta starosti. Vsako leto odpadejo «starejši» pevci, njihova mesta pa zasedajo najmlajši. Trenutno je v zboru nekaj čez 60 pevcev, ki čutijo veliko veselje do petja in so temu primerno disciplinirani. Trikrat tedensko vadijo in čeprav je precej pevcev iz okoliških vasi, prihajajo redno k vajam.»

«Kdaj ste prvič javno nastopili?»

«Kmalu potem, ko smo zbor ustanovili. To seveda niso bili samostojni nastopi, kajti takrat in vse do lani smo le sodelovali na raznih prireditvah in proslavah.

Pobudo za temeljitejši študij in vaje smo dobili lani, ko so bile organizirane revije mladinskih pevskih zborov. Najprej smo bili izbrani kot najboljši zbor v občinskem merilu, potem še v okrajnem in za nas je bil to velik uspeh, saj smo se potem lahko udeležili tudi republiške revije mladinskih zborov v Celju.»

«Kako je bilo na tej reviji? Ali ste tudi tu ponovili svoj uspeh?»

«Lani ne, zato pa letos. Pot je bila enaka, razlika pa je bila v tem, da smo na letošnji republiški reviji bili izbrani kot najboljši zbor. Zato nas je tudi doletela čast, da smo zastopali Slovenijo na zvezni reviji jugoslovanskih mladinskih pevskih zborov.»

«Kdaj ste se začeli pripravljati na samostojen nastop?»

«Šele lani in letos smo prvič nastopili. Najprej v Divači, potem v zdravilišču Laško in končno še doma v Sežani.»

«Kaj obsega pevski spored?»

«Narodne in umetne pesmi. V dveh pesmih nastopata tudi mlada solista in s tem je v sporedu 22 pesmi.»

«In za nastop v Trstu — ali imate kaj treme?»

«Treme ne, vendar se zavedamo velike odgovornosti, saj za sedaj še vedno nosimo naslov najboljšega slovenskega mladinskega zbora. Zato se seveda tudi temu primerno vadimo...»

Dirigentka Majda Hauptmanova

Občni zbor Sindikata slovenske šole

V nedeljo 3. decembra ob 8.30 bo v risalnici Višje realne gimnazije v Ulici Lazzaretto vecchio 9 redni letni občni zbor Sindikata slovenske šole s sledečim dnevnim redom:

Otvoritev; volitve predsedstva občnega zbora; čitanje zapisnika lanskega občnega zbora; poročila tajništva, referentov, blagajnika ter nadzorstva in razsodišča; razprava in sprejem poročil; razrešnica; sprememba pravil; volitve novega odbora; predlogi; razno.

Zaradi važnosti občnega zbora, so člani naprošeni, da se ga udeležijo v čim večjem številu.

—«»—

Velesejem «Alpe-Adria»

Sestanek predstavnikov štirih trgovinskih zbornic

Na tržaški trgovinski zbornici so se sestali predstavniki trgovinskih zbornic iz Trsta, Ljubljane, Gorice in Vidma ter razpravljali o ustanovitvi velesejma «Alpe—Adria», kar bi prispevalo k okrepitvi obmejnih izmenjav med Italijo, Jugoslavijo in Avstrijo. Na sestanku so se dogovorili glede predložitve seznama blaga, ki bi ga razstavili, in glede kontingentov.

—«»—

Sestanek za razpravljanje o avtomobilskem prometu

Predstavniki avstrijskega ministrstva za trgovino in italijanskega ministrstva za promet se bodo sestali v Trstu 7. in 8. decembra. Razpravljali bodo o cestnem avtomobilskem prometu in načeli vprašanje njegove ureditve. Sestanka se bo udeležil tudi predstavnik avstrijske zvezne industrijske zbornice Lustbaum.

Glasbena Matica v Trstu

V soboto, 2. decembra 1961 v AVDITORIJU

KONCERT MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA IZ SEŽANE

Dirigent: Majda Hauptman
Pri klavirju: Lilijana Kranjec
Začetek točno ob 20.30

Vstopnice bodo v prodaji v Tržaški knjigarni od srede dalje ter eno uro pred pričetkom prireditve v baru Moscolin (nasproti Avditorija)

«La Cavana» nova umetnostna galerija

Treba je zanosa in poguma, da se dva mlada slikarja odločita, da kar sama uredita novo slikarsko galerijo, ki naj bi služila za razstave domačih in tujih umetnikov. Tak pogum sta pokazala Miela Reina in Enzo Cogno, ki sta novo galerijo «La Cavana» včeraj pokazala najprej predstavnikom tiska, pozneje pa sta jo otvorila za občinstvo. Za prvo razstavo sta pridobila nekaj znanih slikarjev, ki bodo gotovo pritegnili v novo galerijo prijatelje umetnosti; ti slikarji so Dorazio, Mušič, Santomaso, Turcato in Vaglieri.

Galerija, ki se nahaja v Ul. Cavana 1, sicer ni velika, vendar dovolj prijetno urejena, da bo v njej marsikateri umetnik rad razstavljal. Mladima lastnikoma galerije želimo mnogo uspehov pri prirejanju razstav.

KINO

Fenice 16.00 «Dvojno lice maščevanja» (I due volti della vendetta). Marlon Brando, Karl Malden.
Excelsior 15.30 «Slavne ljubezni» (Amori celebri). Brigitte Bardot, Jean Paul Belmondo. Prepovedano mladini.
Grattacielo 16.00 «Razgibana noč» Technicolor. Dean Martin, — Shirley Mac Laine.
Arcobaleno 16.00 «Gagarin ZSSR vesoljska postaja K9» (Gagarin URSS stazione spaziale K9). Sovjetski film.
Supercinema 16.00 «Vodnjak treh resnic» (Il pozzo delle tre verità). Michele Morgan. Prepovedano mladini.
Alabarda 16.00 «Nepremagljivi gladiator» (Il gladiatore invincibile). Technicolor. Richard Harrison, Isabelle Corey.
Aurora 14.00 17.30 21.30 «Exodus».
Cristallo 15.30 «Vam ugaja Brahms?». Ingrid Bergman. Prepovedano mladini.
Garibaldi 16.00 «Meni ugaja zapor» (A me piace la galera). Norman Visdom.
Capitol 15.30 «Topli veter». Technicolor. Claudette Colbert.
Impero 16.30 «Pandora». Ava Gardner.
Italia 16.00 «Počitnice v Srebrnem zalivu». Technicolor. Valeria Fabrizi, Nico Fidenco. — Prepovedano mladini. Zadnji dan.
Massimo 16.00 «Misterius». Friedmannov film. Alicia in Helen Kessler.
Moderno 16.00 «Ljubezenska obsedenost» (Ossessione amorosa). Lana Turner, Efrem Zimbalist. Prepovedano mladini.
Astra 16.00 «Pod pekočim soncem» (Sotto il sole rovente).
Astoria 15.30 «Rdeče ustnice» (Labbra rosse). Gabriele Ferzetti. Prepovedano mladini.
Vittorio Veneto 16.00 «Nepričakovano» (L'imprevisto). Anouk Aimee, Jeanne Valerie. Prepovedano mladini.
Ideale 16.00 «Divizija Lebensborn» (Divisione Lebensborn). Prepovedano mladini.
Marconi 16.00 «Via Margutta». Antonella Lualdi, Franco Fabrizi. Prepovedano mladini.
Abbazia 16.00 «Pečat zavrženca» (Il marchio del rinnegato). — Technicolor. Riccardo Montalban, Cid Charisse.
Odeon 16.00 «Kričači na zatožni klopi» (Urlatori alla sbarra). Mina, Celentano. Prepovedano mladini.
Skedenj 16.00 «Plačati ali umreti» (Pagare o morire). Ernest Borgnine.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

Po zaključku razprave o občinskih menzah

Delovanje «posebnih uprav» še ni v celoti pojasnjeno

Povzetki razprave odbornika dr. Rocca in zaključki predlagatelja resolucije socialista dr. Pincherla proti zvišanju cen v menzah

V poročilu o zadnji seji tržaškega občinskega sveta smo že na kratko pisali o tem, kako je demokristjanska in «pripreżniška» večina zavrnila resolucijo socialistov, s katero so zahtevali preklic zvišanja cene obedov v občinskih menzah od 200 na 250 lir. Socialistična resolucija pa se ni nanašala samo na to ceno, marveč na vse homatije v zvezi s tako imenovanimi «posebnimi upravami», pod katere spadajo menze skupno z občinsko prodajalnico. Toda tudi zelo obširna razprava o tej resoluciji, ki se je vlekla skozi več sej, ni popolnoma razčistila tega vprašanja, ki je še vedno nekoliko zavito v tajno. Ker pa smo v svojih poročilih o tej razpravi orisali stališča zagovornikov in nasprotnikov socialistične resolucije, bomo tudi tokrat najprej povzeli, kaj je odgovoril občinski odbornik dr. Rocco na razne kritike, nato pa dodali izvleček iz dolgega govora, v katerem je dr. Pincherle (PSI) orisal zaključke diskusije in ponovno odgovoril tudi dr Roccu.

Dr. Rocco je na predzadnji seji predvsem odgovarjal socialistu dr. Teinerju in rekel, da ni bilo okrog tega vprašanja nobene «umetne megle» niti prikrivanja ter da se zato niti ne ozira na Teinerjeva «podtikanja». Rekel je, da si je Teiner izmislil vse številke in podatke ter jih zamešal. Teiner je zračunal, koliko je uprava menz prihranila s tem, da so se nekateri uslužbenci prostovoljno odrekli službi, pri čemer so jim izplačali tudi dodatno odpravnino, to je neke vrste nagrado, in sicer poldrugi milijon odpravnine in 3 milijone nagrade. Toda pri tem se je zmotil kar za eno leto, kajti ti uslužbenci so se odrekli službi že 1. januarja 1960 in ne 1. januarja 1961, kot je trdil Teiner. Razen tega je treba upoštevati, da se po zakona nalaga denar samo za redne odpravnine, ne pa za izredne dodatke in nagrade. Zato so pač morali vzeti tiste tri milijone iz blagajne. Ker pa so bili omenjeni uslužbenci odpuščeni leto dni prej, so menze prihranile 11 milijonov in ne 3,9 milijona, kot je dejal dr. Teiner. Glede izdatkov za *chalet* v vili Revoltella za časa Bartolija in za nakup raznih avtomobilov je dr. Rocco dr. Pincherleju odgovoril, da so kasneje ta denar vrnili menzam. Kar se tiče avta Dodge, je rekel, da je še sedaj last menz, avto 1100 pa služi samo menzam. Poleg tega niso prispevale menze za reprezentančne stroške občine niti stotinke.

Dr. Rocco je rekel nato, da so menze plačale občini 146 milijonov lir za osebje, ki jim ga je občina nekako posodila. Za to osebje so zaračunali seveda tudi izdatke za socialno zavarovanje ter mu tudi izplačali nagrade na «bilanco», ki so znašale od 25 do 50 odstotkov plače. Zanimivo pri tem pa je, da je med temi uslužbenci dr. Rocco omenil samo znanega dr. Avanzinija, tako da se sploh ne ve, koliko jih je bilo. Dr. Rocco se je tudi izgovarjal, da ni občina odgovorna za to, da so oddali dobavo obedov beguncev v taboriščih katoliški organizaciji ACLI, pri čemer so utrpele menze škodo. Kar se tiče ukinitve priboljškov k obedom, gre samo za slaščice in piščance. Glede nadzorstva nad poslovanjem je rekel, da bi zadostovalo po zakonu nadzorstvo prefekture, toda občinska uprava je hotela tudi v tem pogledu, naj bo občina «steklena hiša», v katero lahko pogledajo vsi, češ da nimajo upravljavci kaj prikriti. Na koncu je odbornik predlagal, naj občinska komisija za ENCO nadalje proučuje vso zadevo ter naj bodoča uprava ENCO (to je občinske potrošne ustanove) še enkrat prouči vprašanje cene obedov.

Dr. Pincherle pa je v svojem govoru na zadnji seji pobijal te argumente ter rekel, da so socialisti opozorili občinske svetovalce na vrsto stvari, ki jih je občinska uprava skrbno prikrivala. Socialisti so naslovili na odbor jasne obtožbe in med razpravo so nasprotniki več teh obtožb nehote potrdili, kar je storil zlasti prof. Dulci, bivši odbornik «posebnih uprav».

Socialisti so obtožili razne Bartolijeve odbore, da so vedno skušali skrivati občinskemu svetu vse, kar se je nanašalo na «posebne uprave» in pri tem ni šlo za majhno stvar. Sam Dulci je priznal, da je znašala takrat bilanca samih menz poldrugo milijardo lir. Ko je bil zadnji Bartolijev odbor leta 1957 prisiljen dati obračun, je sporočil nezadostne podatke. Ko pa je bil imenovan novi odbor, je dr. Rocco predložil le približne obračune. Teh obračunov pa niso hoteli izročiti članom komisije, kar se je zdelo celo «pripreżniškemu» odv. Puecherju nezakonito. Dr. Rocco pravi, da so med leti 1952 in 1955 vrnili «posebnim upravam» denar, ki so ga izdale za *chalet*, avtomobile in druge, toda še leta 1957 je iz poročila Bartolijevega odbora je razvidno, da so «posebne uprave» mnogo prispevale k občinskemu premoženju, kar pomeni, da niso do leta 1957 tega denarja vrnili «posebnim upravam». Gre torej za jasna protislovja.

Kar se tiče tistih 146 milijonov, ki jih je občina odvzela «posebnim upravam», je dr. Rocco rekel, da je to nekaj čisto rednega, toda še oktobra 1959 je rekel, da ni o tem nič vedel. Dr. Rocco tudi ni nič povedal, zakaj ni občinski odbor nastopil proti temu, da bi oddali dobavo obedov za begunce ustanovi ACLI, toda na občinski seji 26. julija 1957 je neki demokristjanski svetovalec predlagal, naj se dobava obedov za begunce odda tej ustanovi.

Kar se tiče znižanja števila obedov v menzah na samih 900.000 obrokov na leto, so socialisti poudarili, da je prišlo do tega, ker je občinska uprava pristala na zahteve združenja lastnikov javnih obratov in sam prof. Dulci priznava, da je bil občinski odbor pri tem preveč popustljiv. Po mnenju dr. Rocca pa zasluži odbor celo priznanje. Občinski odbor si tudi ni prizadeval, da bi oddali občinskim menzam v zakup menze v obratih CRDA. Glede tako imenovanih izdatkov «za reprezentanco» je odbornik Rocco sedaj šele prvič povedal, da jih niso črpali iz sklada menz; čemu ni storil tega že prej?

Dr. Pincherle je nato izrazil mnenje, da hočejo dejansko polagoma ukiniti menze, kar bi želel tudi kak prevnet prefekturni funkcionar, ki brani vedno interese zasebnikov. Po mnenju socialistov so torej za nazadovanje menz odgovorni predvsem občinski upravitelji ter da je bilo zvišanje cen obedov ne le nezakonito ampak tudi nepotrebno. Če se ukinejo razne omejitve pri obedih in se ponovno dodeli menzam dobava obedov beguncem, bodo zopet postale aktivne. Končno je dr. Pincherle poudaril, da je v interesu vseh, da se vsa občinska dejavnost nadzoruje.

Dvodnevna stavka tekstilnih delavcev

Stavka se prične danes ob 6. uri

Predstavniki osrednjih sindikalnih organizacij so se v soboto sestali s tekstilnimi industrijci, da bi nadaljevali s pogajanji za obnovitev delovne pogodbe. Zaradi nepopustljivosti delodajalcev ni bil možen noben korak naprej, da bi lahko izboljšali za to stroko delovno pogodbo, ki je najslabša izmed vseh delovnih pogodb.

Spričo tega bodo tekstilni delavci in delavke po vsej državi stavkali 48 ur, in sicer od 6. ure danes do 6. ure v nedeljo. V okviru vsedržavne stavke bodo stavkali tekstilni delavci in delavke tudi na našem področju.

Sindikat FIOT-CGIL priredi danes ob 16. uri na sindikalnem sedežu v Ul. Pondares zborovanje tekstilnih delavcev, na katerem bo osrednji sindikalni voditelj te stroke G. Vidal, ki se udeležuje sestankov za obnovitev delovne pogodbe, poročal o poteku pogajanj in zahtevah sindikalne organizacije.

—«»—

Novi prostori v študentovskem domu

Včeraj so na tržaški univerzi otvorili novo krilo študentovskega doma, v katerem so 27 opremljenih sob za univerzitetne študentke. Razen tega so v poslopju tudi sobe za učenje in dnevne sobe za shajanje študentk. Otvoritvi so se udeležile akademske oblasti, navzoči pa so bili tudi razni predstavniki mestnih in državnih oblasti, ki so si nato ogledali prostore.

—«»—

Predavanje prof. Pesanteja o 22. kongresu KP SZ

Sinoči je na sedežu radikalne stranke v Ul. Roma 13 prof. Livio Pesante predaval o pomenu in posledicah 22. kongresa KP SZ. Poleg velikega števila mladih somišljenikov radikalne stranke je prisostvovalo predavanju tudi nekaj znanih političnih osebnosti. Med drugimi smo opazili sekretarja tržaške federacije KP prof. Semo, tajnika NSZ Laurentija in razne osebnosti iz vrst socialistov in drugih strank.

Prof. Livio Pesante se je v svojem uro in pol dolgem govoru dotaknil vrste vprašanj, ki zadevajo perspektive bodočega razvoja v Sovjetski zvezi. Konkretno se je dotaknil vprašanja, v katerih mejah se bo lahko razvil gospodarski ,družbeni in politični proces, ki ga je sprožil prej 20. in posebno še 22. kongres. Pri tem je govornik ugotovil, da soglaša s tem, da tudi tega procesa ne bo mogoče diktirati izza uradniških pisalnih miz, kot je ugotovil že v znanem predavanju Eugenio Laurenti.

Širšo diskusijo so pozneje sprožila Pesantejeva izvajanja glede perspektiv razvoja KPI. V tem pogledu je bil govornik precej črnogled ter je menil, da ni dokazov, da se bo KPI rešila negativnih posledic stalinizma.

V diskusijo, ki se je včeraj pravzaprav šele pričela, je med drugimi posegel tudi tovariš Laurenti, ki je dejal, da se ne strinja z govornikovim pesimizmom glede bodočega razvoja KPI. Posebno je poudaril, da predstavlja resolucija centralnega komiteja KPI korak naprej ter nudi možnosti za nadaljnji pozitivni razvoj. Laurenti je sicer priznal možnost, da bi prišlo do zaviranja destalinizacije, vendar pa je pripomnil, da je trdno prepričan, da tega procesa ne bo mogoče zadušiti Med raznimi negativnimi pojavi, ki bi lahko kvarno vplivali na zdrav razvoj KPI, je navedel stališča KP Francije in Češkoslovaške. V ČSSR so prišli tako daleč, da so spremenili Slanskega iz žrtve stalinizma v stalinista, ki so ga baje svoj čas «upravičeno likvidirali». Kljub temu pa se bo proces demokratizacije KPI nadaljeval in tedaj bo lahko prišlo do plodnega sodelovanja med vsemi levičarskimi političnimi silami.

PRIMORSKI DNEVNIK
UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559
PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82
UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338
NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, tel. 21-982, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/3-375
OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgov. ski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi
Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

Iz sodnih dvoran

Skoraj 13 milijonov lir globe trem tihotapcem s cigaretami

Pred kazenskim sodiščem, ki mu predseduje dr. Boschini, so se zagovarjali včeraj 42-letni Francesco Vesnaver iz Ul. Biasoletto 9, 46-letni Eugenio Peternelli iz Ul. Pondares 5 ter 48-letni Mario Biasol iz Ul. Capitelli 5. Trojico so obdolžili, da so 23. septembra letos okoli 1. ure skušali vtihotapiti v državo 37 kg švicarskih in ameriških cigaret. Poleg tega so bili obdolženi, da niso plačali davka IGE ter da so prekršili predpise glede uvoza tujega blaga.

Dogodek, ki je pripeljal vse tri pred sodišče, se je odigral, kot smo že dejali, omenjenega dne okoli ene ponoči. Financarska patrulja, ki je šla po obalni ulici v bližini Ponteroša, je opazila dve osebi, ki sta razkladali blago z nekega motornega čolna. Kot se je pozneje ugotovilo, je šlo za Vesnaverja ter za Peternellija. Prvi je bil lastnik motornega čolna «Claudio» ter se je v tistem trenutku nahajal na čolnu samem. Iz čolna je jemal večje zavoje ter jih podajal Peternelliju, ki je stal na obali. Financarji so takoj posegli vmes, aretirali oba moška ter zaplenili blago, ki sta ga izkrcavala. Šlo je, kot že rečeno, za 37 kg cigaret.

Na zaslišanju je obtoženec izpovedal, da se je bil nekaj časa prej spoznal z Mariom Biasolom ter se z njim sprijateljil. 21. septembra mu je Biasol izročil 200.000 lir, 23. septembra pa je pripeljal cigarete v Trst. Takoj se mu je približal Biasol, ki mu je dejal, da bodo izkrcali blago šele okoli 1. ure ponoči, ko bo prišel v bližino neki avto. Opolnoči pa se je Biasol vrnil na Ponterošo ter povedal Vesnaverju, da glede izkrcavanja cigaret kaže slabo, ker je baje nekdo obvestil financarje o tihotapskem podvigu. Ko je bil Biasol še prisoten, je Vesnaver povabil nekega vinjenega moškega, ki je slučajno šel mimo, naj mu pomaga pri izkrcavanju cigaret. Šlo je za omenjenega Peternellija, ki je sprejel ponudbo, ker je pač upal, da si bo na tak način zaslužil kak tisočak. Medtem je Biasol odšel in kmalu nato so na dvojico planili financarji.

Peternelli je s svoje strani izpovedal, da je prišel v bližino Ponteroša čisto slučajno. Nekje v bližini se je sporekel z nekim moškim, katerega je udaril s pestjo. Pri tem si je odrgnil členke in kri mu je oblila roko. Zato se je podal do kanala, kjer si jo je hotel umiti. Prav tedaj je srečal Vesnaverja, ki ga je pozval, naj mu pomaga razkladati cigarete.

Sodniki so spoznali vse tri obtožence za krive ter obsodili Vesnaverja in Biasola na 3 mesece in 24 dni zapora ter 4.788.000 lir globe, Peternellija pa na en mesec in 17 dni zapora ter 3.192.000 lir globe. Sodišče je poleg tega sklenilo, naj se zaplenijo cigarete in motorni čoln.

—«»—

Vinjena šoferja so prijavili sodišču

Agenti prometne policije so aretirali in prijavili sodišču 49-letnega Giorgia Ferma iz Miramarskega drevoreda 25, ker je vozil avto v vinjenem stanju. Predvčerajšnjim se je Fermo peljal z avtom po Ul. Zanetti, pa je zavozil s ceste in treščil v rolo trgovine «Camerino». Agenti prometne policije so takoj ugotovili, da je bil vinjen in so ga aretirali.

Prav tako so aretirali in prijavili sodišču 54-letnega Giorgia Perfettija od Spodnje Magdalene 1791, ker je po Ul. Fabio Severo proti Općinam vozil avto v vinjenem stanju.

—«»—

V mizarski delavnici si je poškodoval dva prsta

Na delu v svoji mizarski delavnici v Ul. Tesa 33 se je včeraj dopoldne ponesrečil 21-letni Livio Ferri iz Ul. Montebello 45. S stružilom si je poškodoval dva prsta na desni roki, zaradi česar so ga z zasebnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Zdraviti se bo moral tri tedne.

Pri skladišču št. 53 v starem pristanišču pa se je ponesrečil na delu 54-letni Mario Sergiani iz Ul. Della Guardia 35, ki se bo moral zdraviti dva ali tri tedne. Pomagal je pri raztovarjanju plinskih jeklenk, pa se je ena zvalila s kupa in mu poškodovala koleno desne noge. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, ker so ga sprejeli na opazovalni oddelek.

—«»—

Tatovi so okradli mlekarno in umetniško galerijo

Neznanci so s ponarejenimi ključi med popoldanskim odmorom prišli v mlekarno Biasoletto v Ul. Roma ter odnesli iz blagajne 200.000 lir. Prav tako so med popoldanskim odmorom neznanci prišli v cvetličarno v Ul. Ghega 15 ter odnesli 8515 lir. Ponoči pa so neznanci vdrli v galerijo «La Cavana» v Ulici sv. Frančiška 22, kjer so ukradli Pietru Floritu 1325 lir, Antonu Pezarju pa 3000 lir.

—«»—

V nedeljo javno zborovanje PSI

V nedeljo ob 11. uri bo v kinematografski dvorani govoril na javnem zborovanju PSI poslanec Aldo Venturi, član osrednjega vodstva PSI, o italijanskih in mednarodnih političnih vprašanjih.

Stavkajoči delavci obratov CRDA in arzenala na zborovanju v Ljudskem domu

Koristni naslovi in tel. številke

Občinski davčni urad: Ulica Nordio 11 — Urnik: od 8,10 do 12. V februarju, aprilu, juniju, avgustu, oktobru in decembru ko zapadejo roki za plačilo davkov, so uradi odprti v dneh od 10. do 18. tudi popoldne, in sicer od 15.30 do 17.30.

Anagrafski urad: Ul. A. Diaz št. 25-27 — tel. 35-425. Urnik: od 8,30 do 12.

* * *

ACEGAT (za okvare): 24-151
Gasilci — 22-22
Rdeči križ — Trg V. Veneto — 24-024
Prometna policija — 37-777
Glavna bolnišnica — 93-743
Občinski trošarinski urad: Ul. del Teatro 4 — tel. 35-520,

RAZNA OBVESTILA

SILVESTROVANJE SPDT NA VOJSKEM

SPDT priredi letos silvestrovanje na Vojskem nad Idrijo v udobnem planinskem «Rudarskem domu» (nadmorska višina 1100 m).

Za Silvestrovo in Novo leto bomo deležni, na željo, pristnih idrskih žlikrofov in divjačine, na morda najlepšem in najobsežnejšem turističnem smučišču, ki ga zmore Slovenija, s skakalnico na razpolago.

Vpisovanje v Ul. Geppa 9-II. v dnevnih urah.

* * *

Tržaški filatelistični klub «L. Košir»

V nedeljo 3. t.m. bo v prostorih kluba, Ul. Montecchi 6, redni sestanek od 10. do 12. ure. Dospele so novitete in tretja številka Biltena.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 30. novembra 1961 se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo pa je 14 oseb.

UMRLI SO: 35-letni Sergio Deluca, 48-letna Vittoria Bacchi por. Calligaris, 80-letna Eugenia Marchich vd. Delpas, 71-letni Carlo Furlan, 42-letna Jolanda Sabadini por. Lucchetta, 64-letni Giovanni Peloza, 61-letni Nazario Stradi, 53-letni Arcangelo Taormina, 66-letni Raul Righi, 53-letna Maria Bodigoj por. Lami, 54-letni Massimiliano Locchi, 54-letni Raffaele Porcelluzzi, 89-letna Giovanna Bellotti vd. Deovich, 56-letna Maria Torni vd. Erlach.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN

INAM Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Godina, Trg sv. Jakoba 1; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan); Vernari, Trg Valmaura 20; Vielmetti, Borzni trg 12.

Kino ROSANDRA - Boljunec
predvaja danes 1. t. m. ob 19.30 barvni film:
DEKLETA V UNIFORMI
(Ragazze in uniforme)
Igrajo: ROMY SCHNEIDER, LILLI PALMER, CRISTINE KAUFMAN in DANIK PATISSON

Kino na Opčinah
predvaja danes 1. t. m. z začetkom ob 18. uri film:
«Konec gangsterja»
(La fine di un gangster)

LJUDSKA PROSVETA

Prosvetno društvo «Igo Gruden» iz Nabrežine vabi na svoj občni zbor, ki bo v soboto 9. decembra 1961 ob 20.30 v društvenih prostorih.

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst Ul. Battisti 20, prodaja gospodinjske električne predmete — štedilnike na drva, premog, plin, elektriko — trajno goreče peči na premog in kerosene ter na plin in elektriko. Olajšave pri plačilu. Postrežba plina na dom. — Telefon 29-041.

VESPAGENZIA — tel. 28-940 — na obroke od 6090 lir za «gran sport», Trst. via S. Francesco 44.

VESPAGENZIA — obroki od 5160 lir za 150-kub. vozila s štirimi prestavami.

VESPAGENZIA — obroki od 4500 lir za 125-kub. vozila. Velika izbira vesp. motociklov in rabljenih motornih tovornikov. Poskrbimo tudi za vse listine za izvoz.

DAROVI IN PRISPEVKI

V počastitev spomina preljube matere Olge Dougan daruje ob 8. obletnici njene smrti Boža Tončič Perhavc skladu Sergij 3000 lir.

V počastitev spomina Ignacija Štoke darujejo Zofija, Milja, Slava, Marčela in Vida 4000 lir za Dijaško Matico.

Žarko Simonič daruje v spomin svežih grobov očeta dr. Edvarda Križniča 1000 lir in mame Franca Štoke 1000 lir za Dijaško Matico.

SOŽALJE

Zveza partizanov tržaškega ozemlja izreka svoje globoko sožalje tov. Rozandi in Davorinu ob izgubi očeta Ignaca Štoka.

Ob težki izgubi dragega očeta izreka Neodvisna socialistična zveza tovarišici Rozandi in tovarišu Davorinu in ostalim sorodnikom najglobje sožalje. Sožaljem se pridružujeta uprava in uredništvo Primorskega dnevnika.

Potrti naznanjamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi mož, oče, ded in tast

IGNAC ŠTOKA

Pogreb pokojnika bo danes 1. t. m. ob 15.30 iz hiše žalosti, Ulica De Marchi št. 4 na škedenjsko pokopališče.

Žalujoča žena, sin Ignac z ženo Giorgino, hčerka Rozanda, z možem Davorinom, vnuka Vojko in Magdica

Skedenj - Izola, 1.12.1961.

ANGLEŽI PRED VELIKO ODLOČITVIJO

Decimalni sistem in starokopitnost

Med mladimi ljudmi je 90 odst. pristašev decimalnega sistema, med starejšimi pa le 28 odst.

Glasnik britanske vlade je te dneve izjavil, da bo njegova vlada izdala še pred koncem tega leta poročilo o predlogu, da se uvede decimalni denarni sistem. Novica ni nič novega, čeprav se odločitev sila zavlačuje in bo morda sovpadala z ono v vstopu Velike Britanije v Skupno tržišče.

«Uvedba decimalnega sistema za naš denar je nujno potrebna, vsi smo tega mnenja, toda postopek bo ogromno stal (100 milijonov lir)», je izjavil eden izmed direktorjev Lloyda, največje zavarovalne družbe na svetu. «Treba bo spremeniti računske stroje, na novo tiskati papirnati denar in kovance, ponatisniti knjige, vsakovrstne papirje itd. To žrtev bomo morali slej ali prej napraviti; čim prej te mbolje.»

Do tega zaključka so prišla skoraj vsa britanska podjetja. Že precej dolgo je tega, kar je skupina poslovnih ljudi zahtevala ukinitev originalnega a malo praktičnega sistema angleškega šterlinga, ki velja 20 šilingov, ki se delijo še v 12 penijev in uvedbo decimalnega sestava, ki je sedaj v rabi v 107 državah. Že med dvema vojnama je vlada dala nalogo posebni kraljevski komisiji, da prouči transformacijo, toda zadeva se je ustavila le tam. Če pa pogledamo še dalj v zgodovino, vidimo, da se je o stvari govorilo že pred 120 leti.

Angleško občinstvo je seveda razburjeno, ker današnje angleško gospodarstvo ne stoji na preveč trdnih nogah. Toda izvedenci so si jasni: «Trgovske izmenjave z Evropo in z deželami Commonwealtha so v stalnem porastu. Naš denarni sistem je sila občutna zavora dobremu poslovanju v naših povezavah s tujino. Če ne sprejmemo decimalnega sistema v bližnjih letih, bomo obsojeni na zadušitev».

To so občutili že mnogi trgovci in industrialci. Izgubili so že mnogo tržišč, ker njihovi inozemski partnerji niso govorili isti «jezik», in ter so se pa zato bali komplikacij, zavlačevanj in raznih motenj, ki često izvirajo iz pogovorov in dogovorov.

Zadnji izmed dežel, ki sta delile denar kot Britanci, sta prešli na drugo stran: Avstralija in Nova Zelandija, Indija in Cejlon ter Kanada, vse članice Commonwealtha pa so uvedle decimalni sistem že pred mnogimi leti. Pouk v decimalnem sistemu bi v šolah prihranil 20 odst. časa, razen tega pa je tudi neizmerno lažji za otroke (in tudi za starejše osebe!). Transformacija bi po računih izvedencev trajala tri leta, kar ni tako dolgo v primerjavi z važnostjo, ki jo ima.

Če se bo vlada izrekla za predlog, kar je skoraj gotovo, bo šterling izginil. Angleška denarna enota bo potem nosila ime «Britania» «Windsor» ali kaj drugega («Churchilla»?) in bo veljala deset šilingov, t. j. približno 870 lir. Ta enota pa se bo sedelila na 100 centov.

Kljub vsem tem nezmotljivim dokazom, ki jih zagovarjajo pristaši spremembe sistema, pa seveda ne manjka nasprotnikov, zlasti med tisto sfero ljudi, ki ob imenu «britansko kraljestvo» vidijo vsemogočnega leva in postanejo sentimentalni. Ti trdijo: «Naš način štetja je eden izmed zadnjih značilnosti, ki nas loči od ostalih narodov. Je stoodstotno britansko. Kaj nam bo ostalo, če bomo popustimo pred tujim vplivom?»

Anketa «Daily Mirrora», najbolj razširjenega angleškega dnevnika je pokazala, da je 90 odst. oseb med 12. in 30. letom starosti za uvedbo decimalnega sistema. Za tak sistem je tudi 62 odst. državljanov med 31. in 45. letom, ter 28 odst. med starejšimi. Te številke najbolj zgovorno pričajo kako je porazdeljeno ljudsko mnenje o tem vprašanju.

Razlogi, ki jih navajajo starokopitneži, so predvsem naslednji: izginilo bo nekaj, kar je tipično angleškega; potreba za spremembo ni nujna, decimalni sistem je prezamotan; strah, da se bo treba znova učiti računanja; trgovci bodo izkoristili zmešnjavo in povišali cene, kar bo samo podaljšalo za nekaj let gospodarsko nestalnost.

Seveda ni verjetno, da bi vlada poslušala to sentimentalno opozicijo, ko pa so visoki finančni in gospodarski sloji, ki jih vlada predstavlja, odločno za spremembo.

Z decimalnim sistemom pa še ne bo vse rešeno. Nerešena bo ostala še reforma uteži in mer, ki delajo toliko preglavic dijakom na trgovski akademiji. Vendar pa bo enkrat moral priti konec tudi za good (par palcev), za yard (skoraj 1 meter), pound (nekaj več kot pol kg krompirja), pint (dobrega angleškega piva) in golonn (bencina za novi «Jaguar») itd.

Znanstveniki v atomskem središču Hartwell računajo z metričnim sistemom že nekaj let. Že vedo kaj delajo!

DRAGO SEDMAK

POZNOJESENSKI MOTIV IZ MACKOVELJ (Foto Bubnič)

IZ ZBIRKE «IGRA IN DELO» MLADINSKE KNJIGE

Še dve koristni knjigi za našo šolsko mladino

Med zbirko «Igra in delo» Mladinske knjige v Ljubljani, o kateri smo že poročali te dni, sta še dve knjigi Marije Vogelnikove, ki zaslužita še poseben, podrobnejši prikaz, saj bosta našim mladim šolarjem gotovo zelo dobrodošli.

PAPIRNA PLASTIKA

Znana avtorica številnih slikanic, Marija Vogelnikova, nam je v tej knjižici iz zbirke «Igra in delo» podala mnogo navodil, kako se morejo iz papirja izdelati najrazličnejši predmeti.

Otrokom je že po naravi papir kaj priljubljena igrača. Trgajo ga in mečkajo, zgibajo in zvijajo ga. Večji pa že znajo iz papirja napraviti letalce, kapo, čašo in še kaj. Toda poleg tega je še nešteto načinov oblikovanja papirja, tako da postane v spretnih rokah nadvse uporabno gradivo za izdelovanje igrač, a tudi učil.

Knjižica *Papirna plastika* je obsežnejša kot so druge iz te zbirke, saj ima kar 58 strani. Avtorica nam v kratkem, toda zadosti izčrpno, pove o papirju vse, kar mora vedeti tisti, ki se loti izdelovanja predmetov iz papirja.

Ko spoznamo lastnosti papirja in orodje, ki je potrebno za plastično oblikovanje papirja, nas avtorica uvede v načine obdelave. In tako zvemo, da je plastična obdelava papirja zares raznovrstna: papir stiskamo, mečkamo, svaljkamo, sločimo, svedramo, navijamo, upogibamo, gubamo, trgamo, režemo, sestavljamo, prepletamo in še drugače oblikujemo.

Kaj lahko izdelujemo iz papirja kot plastičnega gradiva? Papir je primeren za izdelavo veselih enkratnih predmetov, kot so na pr. obeski za božično drevo, lampijončki in girlande za okrasitev slavnostnega prostora, za pustovanje, za izdelavo papirnatega cvetja, raznih mask, kap itd. Podobno spadajo sem tudi kostumski pripomočki za otroško predstavo, kot so klobuki, krone, pahljače, nagubani ovratniki in drugo.

Papir je prav tako zelo pripraven za izdelavo igrač, kot so vetrnice, zmaji, ladjice, letalca ipd.

Sem spadajo tudi papirnati izdelki, ki so bolj namenjeni za pouk, čeprav so lahko tudi le igrače: ladje, avto, hiša, pohištvo, razne živali in drugo.

«Ko naštevamo razne stvari, ki jih lahko izdelamo iz papirja, bo nemara kdo pomislil, da mu je za to potrebna knjiga natančnih navodil, mogoče tudi natančnih risb in predlog, ki jih bo kopiral ali z mrežo povečeval ali vsaj prerisoval. Povedati mu moramo, da se precej moti. Naloga plastičnega oblikovanja je, da postanemo iznajditelji, oblikovalci, novatorji. Za to ni potrebno ne kopiranje ne učenje na pamet, ki se pozabi in koristi edino rokam. Spretnost, iznajdljivost in delovna zmožnost je namreč doma predvsem v razumevanju, znanju in volji.» Tako piše sama avtorica.

Priročnik nima torej namena pokazati, kako naj bi izdelali določen predmet, temveč želi pokazati le nekaj primerov, da odpre možnosti papirnega plastičnega oblikovanja in da nas spomni, kaj vse bi se dalo napraviti. Plastike v tej knjižici so torej samo in edinole spodbuda za delo.

V posebnih poglavjih prikazuje avtorica kako se oblikujejo razni obeski za novoletno jelko: iz nagubanega papirja, iz narezanega papirja. A vse je še posebej pojasnjeno s številnimi ilustracijami: čipkasta nežna rozeta, pahljača, dvojna pahljača, dvojna girlanda, zabavni papirni čopi, lampijončki, košarice, vrtavka, papirni krog, viba, zvezda, cvetica, viseča ptička, plastična obdelava hiš, papirni relief, papirnate krone, venci, kape, vetrnice, papirnati zmaji, cvetlice, senčniki za luči in še vse polno drugih predmetov.

ROČNE LUTKE

Čudno je, da tako malo uporabljamo lutke in lutkovna gledališča za razvedrilo otrok in jim ne dajemo priložnosti, da bi se prav ob njih razživljali in se izživljali. Zlasti povsod tam, kjer se redno sestajajo otroci različnih starosti bi mogli poskrbeti za to, da bi imeli lutkovno gledališče.

Res je lutkovno gledališče neprimerno skromnejše od navadnega, vendar pa lahko rečemo, da je prav to njegova prednost. Poleg tega se odlikuje še po tem, ker ima večje izrazne možnosti in pa neposrednost. Povezanost lutk z gledalci je bližnja in prisrčna.

Vpliv lutkovnega gledališča na malo občinstvo je nenavaden. Kdor je že bil pri kaki lutkovni predstavi, se bo morda spomnil, kako so malčki v dvorani živo spremljali dogajanje na odru in kako so postali že kar aktivni udeleženci vsega dogajanja. A poleg tega je korist tudi to, ker igralci oblikujejo in bogatijo svoj govor in svoja izrazna sredstva. Lutka nudi priložnost za ustvarjalno izživljanje, kar je brez dvoma neprecenljivo za doraščajočega otroka.

Knjižica, ki jo je sestavila Marija Vogelnikova, vsebuje navodila, kako naj izdelujemo ročne lutke in oder zanje. Namenjena pa je v prvi vrsti otrokom, starim 11 in 12 let. Po teh navodilih bodo z lahkoto sami pripravljali lutkovne odre, lutke in drugo, da bodo lahko uprizarjali lutkovne igre. Vendar pa ni namenjena zgolj tem otrokom, marveč jo bodo s pridom uporabili tudi učitelji in drugi vzgojitelji, ki bi radi pripravili svojemu razredu, vrtcu, šoli, domu kulturno razvedrilo in izkoristili ustvarjalne možnosti lutkovne predstave.

Navodila nočejo biti pravila, kot pravi avtorica sama v uvodu, temveč predlogi. Ne želijo vezati izdelovalca na določene oblike, temveč skušajo odpreti in pokazati v izdelovanju čim več različnih možnosti, med katerimi je treba izbrati najprikladnejšo in najljubšo.

Po bežnem prikazu lutk in pregledu njihovih sistemov, nas avtorica uvaja v izdelovanje [illegible] lutk. Tako izvemo, da je treba izdelati najprej glavico, nato roke in nazadnje obleko. Podrobno je v knjižici opisano, kakšno gradivo je potrebno v ta namen, kako je treba glavico poslikati in kako se izdelajo in prilepijo lasje in drugo. Obširno je poglavje, ki obravnava obleko ročnih lutk. Prav tako skrbno in izčrpno je avtorica prikazala izdelavo odra za ročne lutke, kulis in scene ter kakšna mora biti razsvetljava.

Nazadnje je v poglavju o organizaciji dela kup koristnih nasvetov, kako se je treba lotiti vsega tega dela ob različnih priložnostih.

Ker je Marija Vogelnikova priznana ilustratorka za mladino je tudi v tej knjižici mnogo risb, ki lepo ponazarjajo besedilo, da je tako vsakomur še bolj razumljivo.

S. A.

ZNANSTVENIK ŠČERBAKOV O SOVJETSKIH UGOTOVITVAH NA ANTARKTIKI

Ledeni oklep «prirodnega hladilnika» se vsako leto poveča za 1.100 kub. km

Med mednarodnim geofizikalnim letom je na Antarktiki živelo 12 tisoč sovjetskih ljudi - Antarktika je celina? - Teža ledu povzročila izredno depresijo

Mednarodno geofizikalno leto je sicer že davno za nami in smo o njem ter o uspehih dvanajstih držav pri proučevanju Antarktike že veliko pisali, vendar smatramo, da ne bo odveč, strniti tega, kar je o sovjetskih uspehih zabeležil eden izmed sovjetskih znanstvenikov, ki so vodili priprave in raziskovanja na Antarktiki v času mednarodnega geofizikalnega leta. Gre za študijo sovjetskega strokovnjaka in člana akademije znanosti Ščerbakova.

Sovjetska odprava je šla na pot na Antarktiko v januarju 1956. leta z dvema ladjama. Bili sta to ladji «Ob» in «Lena». Po mesecu dni sta ladji pristali na vzhodni obali Antarktike v kraju, kjer so postavili prvo sovjetsko bazo, imenovano Mirni. Sovjetska zveza se je v okviru mednarodnega načrta za proučevanje Antarktike obvezala, da bo postavila štiri znanstvena oporišča. Toda razmere so jih prisilile, da so si na Antarktiki postavili dvanajst oporišč, kajti od obale do srca Antarktike je ogromna razdalja, posebno če računamo s tamkajšnjimi razmerami. Oporišča Vostok, Sovjetskaja in Konsomolskaja so na pr. bila v notranjosti Antarktike in na višini 3500 m, kar pomeni, da je skupina znanstvenikov in njihovih pomočnikov, ki se je odločila za življenje in delo na teh oporiščih, morala zdržati neverjetne napore. Samo en podatek: na oporišču Vostok so zabeležili tudi temperature, seveda najnižje, 87,4 in 88,3 stopinje pod ničlo. To se pravi, da je moral organizem teh znanstvenikov, kljub odlični opremi, vzdržati neverjetne napore, k čemur je pripomoglo še to, da je tam zrak skrajno suh, daleč izpod normale, da je pritisk zelo nizek in da v zraku primanjkuje kisika. Strokovnjaki pa, ki so živeli na oporiščih ob obalah, so morali prebijati hude ure, ko so se nad oporišča zrušili strahoviti orkani z vetrom do 250 km na uro. Sicer pa ne velja to le za sovjetska oporišča in sovjetske znanstvenike, pač pa tudi za odprave ostalih držav.

Najvažnejše in prvo oporišče sovjetskih znanstvenikov na Antarktiki: Mirni

Kolikšno važnost je sovjetska znanost posvetila Antarktiki, nam povejo sledeče številke: Na Antarktiki je na dvanajstih oporiščih v raznih izmenah živelo nad 12.000 oseb, kamor moramo šteti znanstvenike in pomožno osebje. Ne bomo govorili o opremi, saj nam bo dovolj že ta podatek, da so sovjetske odprave v letu 1960 opravile pet «zimskih pohodov» po Antarktiki in šest ekspedicij izven Antarktike, seveda po morju. Z raznimi traktorji in drugimi motornimi vozili pa so opravili nad 17.000 km poti.

Kot smo ob času že poročali, je sovjetskim znanstvenikom uspelo, da so prvi prodrli do središča Antarktike. Bilo je to leta 1958. Leta 1959 pa je njihova odprava prva prispela na Južni tečaj.

Čeprav je mednarodno geofizikalno leto trajalo formalno le poldrugo leto, je v resnici trajalo pet let, kajti toliko so terjale priprave in za toliko se je tudi uradno «leto» podaljšalo. Toda teh pet let je bilo dovolj, da so se mnenja o južni celini povsem spremenila in da si je šele danes znanost na jasnem o marsikateri značilnosti tega kontinenta. Nekaj konkretnih podatkov o tem:

Po sovjetskih računih je ledena skorja, ki prekriva južno celino, v povprečju debela 2500 m, to se pravi, da prekriva Antarktiko kakih 30 milijonov kub. km ledu. Ponekod je led debel tudi 4000 metrov, je pa tudi nekaj redkih točk, kjer iz tega morja ledu moli kak košček kopnega. Povprečna temperatura je zelo nizka in znaša v sredini celine celo 56 stopinj pod ničlo.

Po sredi Antarktike se razteza nad tisoč kilometrov dolgo gorsko področje, koder se vrhovi gora vzpenjajo tudi nad 3000 m nad morjem. Tik ob Južnem tečaju pa je nad 2000 km dolga dolina ali bolje ravnina, ki je komaj kak meter nad morsko gladino.

Gravimetrične in seizmološke raziskave dopuščajo trditev, da je zemeljska skorja Antarktike precej enotna, da torej ne gre za otočje, in da je debela okoli 35 km.

Ogromna teža, ki jo predstavljajo že prej omenjeni milijoni kubičnih kilometrov ledu, je omogočila proučevanje zelo važnega problema teoretične geologije. Gre namreč za vprašanje elastičnosti, prožnosti zemeljske skorje. Ker je bila količina ledu, nakopičenega na Antarktiki, v raznih dobah različna, je v zemeljski skorji prišlo do raznih prelomov, kar dokazuje zelo ozka, toda močna depresija, ki se vije kakih 50 do 100 km od obale in ki je dobila naziv Jama Lazareva. Gre za polnih 1600 m globoko depresijo.

Sovjetski znanstvenik Ščerbakov v svoji študiji nadalje govori o ugotovitvah v zvezi z magnetizmom, zemeljskimi tokovi, polarnim sijem, kozmičnimi žarki in jonosfero, toda mi se bomo omejili le na zadnji del študije, ko je govora o ugotovitvah, kako Antarktika vpliva na formiranje vremena na svetu. Tega znanstvenega dela so se sovjetski strokovnjaki lotili zato, ker je že zdavnaj znano, da predstavlja Antarktika nekakšen prirodni hladilnik za južno poloblo Zemlje, kar nujno vpliva tudi na klimo na severni polobli, koder živi večina prebivalstva sveta. To pa ima lahko velikanske posledice. Če se namreč more ugotoviti ves proces nastajanja vremena, mraza ali toplih obdobij na Antarktiki, si lahko posredno razložimo tudi nastanek ledenih dob. Vedeti namreč moramo, da sta pred enajst tisoč leti bili Evropa in Severna Amerika povsem prekriti z ledom in da je to bila zadnja ledena doba. Toda tudi pozneje smo imeli krajše ledene dobe, ko je leden oklep segal s severa daleč proti jugu na skandinavsko ozemlje, del Sibirije ter na Kanado. Kaj bo v prihodnosti? Na to vprašanje bo možno odgovoriti šele tedaj, ko bodo podrobneje proučili podatke, ki so jih zbrali v svojem proučevanju «prirodnega hladilnika» južne poloble ter morskih in zračnih tokov, ki v zvezi s tem nastajajo.

Do sedaj so znanstveniki menili, da veliki ledeni oklepi, ki prekrivajo Severni in Južni tečaj povzročajo določene zračne tokove, katerih ena posledica naj bi bila tudi ta, da so padavine mnogo bolj skromne kot na drugih področjih. K temu naj bi pripomogla tudi izredno nizka temperatura polarnih celin, koder pri minus 56 stopinj C, kar znaša povprečje na Južnem tečaju, ne more biti govora o kdo ve kolikšni vlagi in dežju, oziroma snegu. Toda sedanja opazovanja so privedla do povsem drugačnih zaključkov in led na Antarktiki v resnici narašča, ne pa upada. Od padavin, ki jih je v povprečju 130 mm na leto, se na površini 14,1 milijona kv. km, kolikor znaša površina Antarktike formira na leto 1830 kub. km vode oziroma še več ledu. Ledene gore pa, ki se od leta do leta lomijo od Antarktike in nato med potovanjem po oceanih skopne, odvzamejo Antarktiki v povprečju komaj 730 kub. km ledu. To se pravi, da ledeni plašč, ki oklepa Antarktiko, pridobi na leto v povprečju 1100 kub. km novega ledu.

Filatelija

NOBELOVI NAGRAJENCI

Med tematičnimi zbirkami stopa sedaj v ospredje zbirka Nobelovih nagrajencev. Teh znamk za sedaj sicer še ni mnogo, toda kaže, da jih bodo v kratkem izdali v mnogih državah, najprej pa verjetno na Norveškem, kjer so že najavili za 9. dec. izid priložnostne serije z dvema vrednotama po 45 in 100 oerov. Na znamkah sta v osnutku slikarja Friderika Matesona upodobljena prva dva Nobelova nagrajenca iz l. 1901 in sicer Jean Henry Dinan (1828-1910), švicarski književnik in humanist, ustanovitelj Mednarodne organizacije Rdečega križa, ki je dobil nagrado za mir, ter francoski ekonomist Friderik Passy.

Med to tematično zbirko se bosta lahko uvrstili tudi znamki, ki sta ju pred dnevi izdala Surinam in Tunizija v počastitev umrlega tajnika OZN Hammarskjoelda, kateremu je bila prav letos, čeprav za l. 1960, podeljena Nobelova nagrada za mir. Iz Švedske pa prihajajo vesti, da namerava ta država izdati vrsto serij s portreti vseh dosedanjih Nobelovih nagrajencev.

«DAN ZNAMKE V ITALIJI»

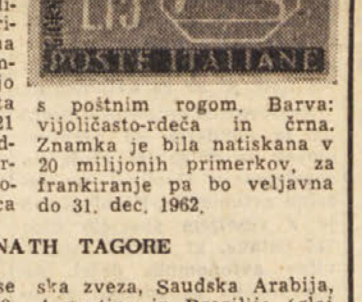

3. dec. letos bo v vsej Italiji praznovanje vsakoletnega «Dneva znamke», ki ima namen poudariti kulturni pomen in vrednost znamke ter njeno vlogo pri zbliževanju narodov. Za to priložnost bo 3. dec. poštna uprava dala v promet znamko z nominalno vrednostjo 15 lir. Na znamki formata 40X24 mm ter tiska 37X21 mm je poleg oznake vrednosti, letnice, napisa «Giornata del francobollo» in «Poste italiane» še grb jezdeca s poštnim rogom. Barva: vijoličasto-rdeča in črna. Znamka je bila natiskana v 20 milijonih primerkov, za frankiranje pa bo veljavna do 31. dec. 1962.

RABINDRANATH TAGORE

Letos se praznuje 100-letnica rojstva velikega indijskega misleca, poeta, dramaturga in komponista Rabindranatha Tagoreja, ki se je rodil 1861 in umrl 1941 v Kalkuti. Tagore je l. 1913 prejel tudi Nobelovo nagrado za književnost.

Prve njemu posvečene znamke je l. 1952 izdala Indija, za letošnjo stoletnico pa že vrsta držav kot ponovno Indija sama, Sovjetska zveza, Saudska Arabija, Argentina in Brazilija (glej objavljeno znamko).

TRIJE JUBILEJI V SZ

Za 150-letnico rojstva velikega glasbenika Franza Liszta (1811—1886) so v SZ izdali spominsko znamko za 4 kopejke z Lisztovim likom v medaljonu in notnim odlomkom iz Druge simfonije. V nadaljevanju prikazovanja dogodkov iz velike domovinske vojne so izdali znamko za 4 kopejke ob 20-letnici junaške obrambe Odese in prav tako z znamko za 4 kopejke je bila počaščena 44-letnica Oktobrske revolucije.

JUGOSLOVANSKE NARODNE NOŠE

28. novembra t. l. je izšla v Jugoslaviji druga, lična serija šestih znamk, ki prikazujejo narodne noše iz različnih predelov države. Skice so delo akademskega slikarja Sertića. Tiskane so v štirih barvah v offset tehniki, tiskali pa so jih v Beogradu. Najnižjo naklado 500.000 kosov ima vrednota za 100 din. Znamke nosijo letnico 1941-1961.

Motivi na posameznih vrednotah: 15 din — ženske noše iz Pčinja, Resave in Počiva v Srbiji; 25 din-noše iz Črne Gore; 30 din-žene iz Kupreša, Livna in Jajca v Bosni; 50 din-ljudski plesi v Makedoniji; 65 din-žene iz Jamice na Hrvaškem; 100 din-Bela krajina.

Kuverta FDC Folklora» z novimi znamkami narodnih noš in poštnim žigom prvega dne

PREJELI SMO

PIONIR. Izdaja založba Mladinska knjiga. Leto 1961-62. Številka 2. Ljubljana.

IL MONDO DELLA FIGURA. Collezione diretta da Andre' Malraux e Georger Salles — Feltrinelli. November-december 1961. 9 novosti — 9 bestseller.

RADIO TELEVIZIJA

Petek, 1. decembra 1961

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak, pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 17.00: Za prijeten uvod igra orkester Alberto Casamassima; 17.25: Pesem in ples; 18.00: Italijanščina po radiu; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Coppola: Suita antica su musica di liutisti; De Sabata: Juventus, simfonična pesnitev; 19.00: Šola in vzgoja — Ivan Theuerschuh: «Vzgojna posvetovalnica»; 19.15: Glasbeni kaleidoskop; 20.00: Sport; 20.30: Gospodarstvo in delo; 20.45: Portret v miniaturi: Nico Fidenco; 21.00: Koncert operne glasbe; 22.00: Novele 19. stoletja; 22.20: Romantična sonata: Chopin: Sonata št. 2 v b-molu op. 35; 22.45: Doba tradicionalnega jazza.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Italijanski arhiv redkih skladb; 14.40: Gianni Safred ob marimbi; 14.55: «Flors di prat»; 15.10: Iz konservatorija «Giuseppe Tartini».

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 12.00: Glasba po željah; 12.40: Lahka glasba; 12.45: Nadaljevanje glasbe po željah; 13.40: Tri skladbe, trije zbori; 14.00: Vedre pesmi; 14.30: Operetni program; 15.15: Zabavna glasba; 15.30: Domače aktualnosti; 15.40: Glasbena medigra; 16.00: Glasovi in orkestri; 16.30: Današnje teme; 16.40: Mozartove simfonije; 17.40: Glasba iz filmov; 18.00: Prenos RL; 19.00: Skladbe Stephena Fostera; 18.30: Prenos RL; 22.15: Manne in njegov orkester; 22.35: Koncert komorne glasbe; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.30: Omnibus; 10.30: Radijska šola, nato nadaljevanje Omnibusa; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Popevke; 15.15: Poje Perry Como; 15.30: Tečaj angleščine; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: David Rose in njegov orkester; 16.45: Mednarodno vseučilišče G. Marconi; 17.20: Operni pevci; 18.30: Enotni razred; 19.00: Oddaja za delavce; 19.30: Filmske in gledališke novosti; 20.00: Glasbeni album; 21.00: Simfonični koncert; 22.30: Orkestri De Vita, Mercoli, Falabrino, itd..

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Glasbeni program; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Naši pevci; 15.00: Posvečeno Bixiu in Mascheroniju; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Operne skladbe; 17.30: Revijski program; 20.30: Gran gala; 21.45: Pesmarica Canzonissime.

III. program

17.00: Komorne skladbe: E. Lalo, R. Hahn; C. Debussy, D. Milhaud, F. Poulenc; 18.00: Zgodovina cerkve v Italiji; 18.30: Na programu Gerolamo Frescobaldi; 19.00: Tisoč let italijanskega jezika; 19.30: Na programu Nikos Skalkottas; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Henry Monnier: «Pokop»; 22.00: Pregled ruske kulture; 22.30: Na programu Hindemith, Strawinski, Prokofjev in De Falla.

Slovenija

8.05: Glasba ob delu; 8.40: Srbske in makedonske pesmi; 8.55: Pionirski kotiček; 9.25: Kotiček za ljubitelje glasbe; 9.45: Operetni zvoki; 10.15: Puška moja; 10.45: Plesni orkester; 11.00: Pevka Greetje Kauffeld in pevec Ivo Robič; 11.15: Naš podlistek; 11.35: Orkestralne miniature Anatola Ljadova; 12.05: Beneški fantje; 12.15: Radijska kmečka univerza; 12.15: Vsak dan za vas; 13.15: Obvestila; 13.30: Pisani zvoki z Dravskega polja; 13.50: Orkester Les Baxter; 14.05: Radijska šola; 14.35: Zagrebški operni pevci; 15.20: Gershwin in spirituali; 15.45: Orgle, orglice in vibrafon; 16.00: Parada pihal; 16.40: Kitara v ritmu; 17.05: Vsak dan; 18.00: Aktualnosti doma in v svetu; 18.10: Veliki orkestri; 18.45: Iz naših kolektivov; 19.05: Trije dueti; 20.00: Mandoline in godala; 20.15: Zunanje-politični pregled; 20.30: Skladbe za kitaro; 20.45: Štiri sto let klavirske glasbe; 21.15: Oddaja o morju; 22.15: Po svetu jazza; 22.45: Hammond orgle; 22.50: Literarni nokturno; 23.05: Igor Stravinski in Paul Hindemith.

Ital. televizija

8.30: TV šola; 13.30: TV šola; 17.00: Program za najmlajše; 18.00: Oddaja za analfabete; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Osebnost; 19.30: TV pošta; 20.00: Ekonomski pregled; 20.30: TV dnevnik s športnimi vestmi; 21.15: Sofokles — Salvatore Quasimodo: «Elektra»; 23.05: TV dnevnik.

DRUGI KANAL

21.15: Zgodovina Evrope: III. Reich; 22.10: TV dnevnik; 22.35: V evroviziji: Športna oddaja.

Jug. televizija

20.00: TV dnevnik; 20.15: TV o filmu; 20.45: Program jugoslovanske kinoteke.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Uveljavili se boste zaradi tehničnih kvalitet. Nekoliko neprijetnosti v novem okolju. Nepričakovana pošta. Glavobol.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Objektivnost pri presojanju kritičnih problemov. Neki doslej prijateljski odnos vam vedno bolj vnema srce. Nervoznost.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Skušajte obravnavati realistično čustva drugih oseb. Dinamičnost v reševanju drobnih problemov. Zdravje zadovoljivo.

RAK (od 23.6 do 22.7.) Previdnost pred novosmi, ki jih uvajate v [illegible]. Vaša velikodušnost bo še v teku dneva poplačana. Prehodna slabost.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Sreča vam je naklonjena: lahko tvegate v igri. Odkritosrčnost ljubljene osebe vam bo v izdatno pomoč. Zdravje mirno.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Vaše osebne načrte boste morali braniti pred zainteresiranimi kritikami. Več vljudnosti v odnosih z bližnjimi sodelavci.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Delo, ki ste si ga lotili, vam bo prineslo moralni in gmotni uspeh. Nerazpoloženost zaradi slabe družbe.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Nove zamisli utegnejo sprožiti trenutno krizo. Deležni boste povabila, na katero že dolgo čakate.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Prvi koraki v novo življenje naj ne bodo pretirani. Srečali se boste z osebo, ki je že dolgo niste videli.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Vztrajnost bo danes še posebno na mestu. Zanimiva ponudba, ki jo kaže realno oceniti. Izogibajte se izbruhom jeze.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Naj vas ne bo strah odkrito izpovedati vaše misli. Odlične perspektive za srčno bodočnost. Odlična fizična kondicija.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Vaše sedanje delo počiva na odličnih osnovah. V iskrenem prijateljstvu boste pozabili na sentimentalne nevšečnosti.

Goriško-beneški dnevnik

S seje občinskega sveta

Večina svetovalcev zavrnila predlog za municipalizacijo pobiranja trošarine

Šovinistični izpad proti dvojezičnim napisom v Gorici - Slovenci pričakujemo izvedbo deželne avtonomije za dosego svojih pravic

Sinoči je imel občinski svet v Gorici svojo tretjo zaporedno sejo v tem tednu, ki je bila posvečena izključno resolucijam. V prvem delu, ki se je zaključil ob 20.30 uri, so obravnavali resolucijo, ki so jo predložili svetovalci KPI in v kateri ugotavljajo, da bo letos potekla triletna doba, za katero je dobila ustanova INGIC v svojo režijo pobiranje občinske trošarine. V tem obdobju se je izkazalo, da je položaj tak, da bi lahko občina prevzela pobiranje trošarine. Zato predlaga resolucija, ki je bila predložena občinskemu odboru že 10. avgusta, naj bi občinski svet sprejel sklep v tem smislu.

Podžupan dr. Gallarotti je v dolgi obrazložitvi zastopal stališče odbora, da se pusti pobiranje še za eno leto ustanovi INGIC in da bo medtem občinski svet podrobno proučil vso zadevo in sprejel primeren sklep.

V imenu predlagateljev resolucije je govoril dr. Battello, ki je predvsem kritiziral zadržanje socialdemokratov, ki so bili pred tremi leti za municipalizacijo pobiranja trošarine, sedaj pa da so spremenili svoje stališče. Dodal je, da pristane na eno leto odloga pod pogojem, da potem občina prevzame pobiranje v svojo režijo brez posredovalcev.

Socialdemokrat Zucalli je zagovarjal svoje stališče in obljubil, da bodo čez eno leto razpravljali ponovno o tem vprašanju v interesu prebivalstva.

Socialistični svetovalec Sancin je ugotovil, da je podžupan dal premalo pojasnil o tem vprašanju in da je vsa zadeva precej nejasno postavljena. Za besedo so se oglasili tudi številni drugi svetovalci, med njimi odv. Sfiligoj, ki je zagovarjal stališče občinskega odbora, **in demokristjan Culot, ki se je v svoji drugi intervenciji tik pred glasovanjem polemično obregnil ob socialiste in jim očital dvojezičnost ter pri tem navedel primer dvojezičnega napisa na sedežu stranke v Gorici. Očividno ta gospod in njemu enaki še vedno niso preživeli zloglasnega rasizma nacifašističnega kova ter je zanje jezik slovenskega dela občanov nekaj, kar se lahko tolerira kvečjemu med štirimi družinskimi stenami. Če bodo tako ozkosrčni tudi pri reševanju perečih goriških problemov, potem si od takih ljudi nimamo mnogo dobrega pričakovati.**

Ob zaključku debate sta bili predloženi dve novi resoluciji. V prvi, ki so jo predložili socialisti in komunisti, se predlaga imenovanje posebne komisije občinskih svetovalcev, ki naj bi proučila municipalizacijo pobiranja občinske trošarine. Zanjo so glasovali samo socialisti in komunisti.

Drugo so predložili demokristjani in predlagali odobritev sklepa občinskega odbora v tej zadevi ter zaključno debato o njej. Ta resolucija je bila sprejeta z demokristjansko in socialdemokratsko večino.

V drugem delu seje, po 21. uri, so svetovalci razpravljali o zadevi mestnega avtobusnega podjetja ATA in se je tudi ta del razprave precej zavlekel.

V zvezi z vprašanjem svetovalcev KPI in resolucijo, ki so jo predložili svetovalci PSI, se je na seji v sredo zvečer razvila živahna debata, v katero so posegli predstavniki vseh političnih skupin, ki so zastopani v občinskem svetu.

Svetovalca Battello in Bergomas (KPI) sta zahtevala, naj se občinski odbor jasno izrazi in sprejme točne obveznosti ter obdolžila večinsko stranko, da sabotira izvedbo deželne avtonomije. Dodala sta, da se že 17 let glasuje za razne resolucije, ko bi lahko izvedli deželno avtonomijo z bolj enostavnim in resnim postopkom.

Zuliani (PSI) je v svoji intervenciji pripomnil, da je odgovor občinskega odbora precej nejasen in neodločen. Kritiziral in ožigosal je negativno stališče misovcev in priporočal, naj bi se sporazumeli vsi tisti, ki so za avtonomijo.

Svetovalec Černe (neodvisen) pa je poudaril, da preprost človek že dolgo let gleda na sprejemanje resolucij za deželno avtonomijo. Prebivalstvo je z veseljem sprejelo člen 116 ustave, ki določa ustanovitev avtonomnih dežel. Se posebej pa so sprejeli to ustavno določbo Slovenci, ker pričakujejo, da bo z njegovo uresničitvijo dobil konkretno obliko tudi člen 6 ustave, saj bodo v deželnem statutu tudi določila o obrambi pravic slovenske narodne manjšine. Predlagal je tudi, naj goriška občina skliče sestanek vseh županov, da se vsi izrečejo za ustanovitev dežele. V polemiki s fašisti pa je dodal, da bi manjšina sploh več ne obstajala, če bi bili oni na oblasti.

Končno so resolucijo, ki so jo predložili socialisti, demokristjani s pomočjo PSDI zavrnili in izglasovali svojo.

V tej resoluciji je rečeno, da se občinski svet sklicuje na svoj sklep od dne 6. maja 1957 ter izreka željo, da bi se čimprej odstranile vse ovire za izvedbo deželne avtonomije.

Danes občinska seja v Sovodnjah

Danes, 1. decembra ob 19. uri, se bo občinski svet iz Sovodenj sestal na sejo, ki bo v občinski sejni dvorani.

Dnevni red predvideva, da bodo razpravljali o trošarinski lestvici za 1962, o občinskem proračunu za 1962, dalje bodo izvolili nadzornike za poslovno leto 1962 in zaprosili posojilo pri državni blagajni v Rimu. Obravnavali bodo tudi o prošnji za državni prispevek za ureditev občinskih cest in o odobritvi kolavdacije otroškega vrtca v Rupi.

Na dnevnem redu je tudi sprememba cestnine na občinski cesti v «Bošketu», ki jo plačujejo zlasti tisti, ki vozijo pesek iz Soče. Končno se bodo svetovalci pogovorili še o nekaterih drugih občinskih zadevah, ki niso izrecno imenovane v dnevnem redu.

Kot običajno je seja javna in se je lahko udeležijo vsi občani, ki se hočejo prepričati, kako občinski svet obravnava njihove zadeve.

Izpred okrajnega sodišča

Prodajal je mleko pomešano z vodo

Zato bo moral plačati 20.000 lir globe in sodne stroške

Med številnimi drugimi zadevami je okrajni sodnik v Gorici dr. Fabiani obravnaval včeraj tudi obtožnico proti 34-letnemu Ivanu Skorjancu, iz Steverjana, na Dvoru št. 6.

Kontrolni organi so namreč Škorjancu, ki zbira mleko od domačinov v Steverjanu in ga vozi potrošnikom v Gorico, dne 25. avgusta letos pregledali mleko in ugotovili, da vsebuje okrog 55 odst. vode. Zato so ga prijavili sodnim oblastem pod obtožbo, da je prodajal mleko pomešano z vodo in da je prodajal mleko, ki ni bilo naravno.

Ob času kontrole je imel mleko, vsega okrog 35 litrov, v štirih posodah. Obtoženec se je izgovoril, da je prevzel mleko od raznih kmetov in da ni vedel, če je mleko, ki so mu ga izročili v prodajo, pomešano z vodo ali ne.

Državni tožilec je predlagal, naj se obtoženec oprosti glavne obtožbe zaradi pomanjkanja dokazov, da pa naj mu sodišče naloži globo v znesku 20 tisoč lir.

Po govoru branilca odv. Sfiligoja je sodnik obsodil obtoženca samo na plačilo globe v znesku 20 tisoč lir in na plačilo sodnih stroškov ter stroškov za analizo zaplenjenega mleka. Obenem bo moral plačati tudi enkratno objavo razsodbe v dveh italijanskih časopisih, ki ju je določil sodnik.

Sodnik: dr. Fabiani, drž. tož. Pascoli, zap. Smet.

PSDI zahteva brezplačne vozovnice za zaslužne dijake

Na zadnjem kongresu PSDI v Gorici so sprejeli resolucijo, v kateri ugotavljajo, je tudi Krščanska demokracija na stališču, ki so ga poprej zavzeli socialni demokrati, da se namreč zagotovi zaslužnim in potrebnim dijakom možnost nadaljevanja šolanja na višji, ali celo najvišji stopnji in da se morajo za to vprašanje pobrigati občinske in pokrajinska uprava.

V resoluciji se nadalje predlaga, naj bi tri največje občinske uprave v naši pokrajini in pokrajinska uprava sama ustanovile koordinacijski odbor, ki bo uresničeval ukrepe države in ostalih ustanov. Nadalje zahtevajo, naj se krijejo iz pokrajinskega proračuna potni stroški dijakov višjih srednjih šol, kot se plačujejo iz sklada šolskega patronata potnine za učence, ki hodijo v obvezne šole. Na koncu zahtevajo, naj se v proračun goriške in tržiške občinske uprave za leto 1962 vnese postavka, ki bo dovoljevala vsaj 10 odstotkom zaslužnih in obenem revnih dijakov brezplačno šolanje na zavodih, ki so si jih sami izbrali.

V drugi resoluciji podpirajo sindikalno akcijo v CRDA v Tržiču, «vodilnem podjetju» na tem sektorju, kakor se imenujejo ladjedelnice v tej resoluciji, s katero uradniki, načelniki oddelkov in njim enaki zahtevajo zboljšanje plač in določil, kar so že dosegli v drugih podjetjih kovinarskega sektorja, med katerimi je tudi IRI-Ansaldo iz Genove.

Proračun EPT za 1962

Odbor pokrajinske ustanove za turizem (EPT) je imel včeraj sejo, na kateri je razpravljal o raznih tekočih vprašanjih. Obenem so odobrili proračun ustanove za leto 1962, ki predvideva, da bodo v prihodnjem letu potrošili za razne kulturno-turistične manifestacije devet milijonov lir. Vendar pa upajo, da bodo imeli v ta namen še nekaj več denarja na razpolago, ker pričakujejo tudi poseben prispevek države.

Zatirajte borovega prelca

Goriški župan je v zvezi z obstoječimi predpisi in določili odredil, da morajo vsi lastniki borovih gozdičev ali posameznih dreves pobrati in uničiti gnezda borovega prelca najkasneje do 31. januarja 1962.

Pobiranje in uničenje gnezd je treba opraviti v zgodnjih jutranjih urah. Gnezda je treba sežgati na odprtem prostoru, kjer ni nevarnosti za povzročitev škode ali požara.

Po določenem roku bodo gozdni čuvaji poskrbeli za uničenje zalege borovega prelca na stroške lastnika dreves.

Danes porotno sodišče v Gorici

Razprava proti vlomilcem v urarno Cella na korzu

Kdo bo nadomestil odv. Kezicha iz Trsta, ki se je smrtno ponesrečil?

Danes dopoldne ob 10. uri je napovedano zasedanje porotnega sodišča v Gorici, za katero so bili že prejšnji teden določeni porotniki na posebnem zasedanju pristojnih sodnih organov.

Vendar pa še ni gotovo, če se bo po uradni otvoritvi zasedanje porote tudi normalno nadaljevalo. Dejstvo je namreč, da je v zadevi Rebecchini, ki je prva na programu, imel obrambo v svojih rokah tržaški odvetnik Kezič, ki se je prejšnjo nedeljo tragično ponesrečil pri Štivanu in podlegel poškodbam. Po vsej verjetnosti bo njegov naslednik zaprosil za kratek odlog te razprave, da bi lahko bolje proučil vso zadevo. Po drugi strani pa je koledar porotnega zasedanja že točno določen in ga bo le težko spreminjati.

Med drugim bo porotno sodišče obravnavalo tudi znani vlom v goriško urarno Pietro Cella, na Korzu Verdi, ki sta ga pri belem dnevu izvedla dva begunca iz Slovenije ter sta pri tem tudi ranila gospodarja. O tem dogodku smo že pisali v našem listu, ko se je dogodil, namreč dne 11. julija letos. Obtoženca pri tem procesu sta 21-letni Mirko Fakin iz Moravske gore pri Ljubljani in 21-letni Franc Klemenc s Studenca pri Ljubljani, ki imata na vesti še več tatvin in vlomov, katere sta po obtožnici izvedla tiste dni v Gorici. Sedaj čakata v goriških zaporih v Ul. Barzellini na sodno razpravo, ki je za njiju določena za 11. december ter se bo z njo zasedanje porotnega sodišča v Gorici tudi zaključilo. Branil ju bo odvetnik Sfiligoj.

Poleg porotnega sodišča pa bo prihodnji teden tudi okrožno sodišče imelo še dve izredni zasedanji, tako da bo mesec december, vsaj kar se sodne kronike tiče, precej razgiban in to prav v času, ko bo tudi Andrejev sejem prinesel živahen živžav v naše mesto.

Na vratih gostilne si je zlomila nogo

Včeraj okrog 10.45 so z avtom Zelenega križa pripeljali v civilno bolnišnico v Gorici 70-letno Pierino Sauli vdovo Makius, ki stanuje v Gorici, Ul. Rastello 21. Zdravniki so pri pregledu ugotovili, da si je žena zlomila levo nogo v gležnju ter so jo pridržali na zdravljenju za 30 dni.

Žena je povedala, da je prejšnji večer padla na stopnicah neke gostilne v Ul. Rastello. Sprva je šla domov, ker je menila, da ni nič hudega, ker pa jo je naslednji dan noga še huje bolela, so domači poklicali avto Zelenega križa, ki je ženo odpeljal v bolnišnico.

S cirkularko se je ranil

Včeraj okrog 15.25 je iskal pomoči v goriški bolnišnici 24-letni delavec Franc Markovič iz Gorice, Ul. Cordaloli 25. Ko je namreč delal v podjetju IPL pri žagi cirkularki, se je urezal v kazalec leve roke. Zdravniki so mu očistili in obvezali rano ter ga poslali domov. Ozdravel bo v 15 dneh.

OD VČERAJ DO DANES

KINO

v GORICI

CORSO. 17.00 in 20.45: «Exodus». P. Newman in E. M. Saint. Cinemascope v barvah, ameriški film.

VERDI. 17.00: «Dekle supersprint», M. Sarfati, B. Saval. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan. Francoski film.

VITTORIA. 17.15: «Stan in Oliver na pohodu», S. Laurel in O. Hardy. Ameriški črnobeli film.

CENTRALE. 16.30: «Ognjeni obroč», D. Jansen in J. Taylor. Ameriški film technicolor.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna CRISTOFOLETTI, Travnik št. 14 tel. 29-72.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 12,6 stopinje ob 12. uri in najnižjo 7,8 stopinje ob 7. uri. Vlaga je dosegla 90 odst. Dežja je padlo 14,6 mm.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Po uspehu - zadoščenje

Se o nagrajevanju zmagovalcev letošnjega športnega tedna: Morelj Jožko, Skrinjar, Vitez Franko in Mikulus Boris si zadovoljno ogledujejo prejete diplome. V naši včerajšnji številki smo objavili sliko s pripombo, da gre za Petaroša. Na sliki ni bil Petaros osebno pač pa Bruno Parovel, ki je v odsotnosti zmagovalca v avtogimkani dvignil zanj diplomo

Nogometni turnir za pokal pokalnih prvakov

Včeraj žrebanje parov za četrtfinalne tekme

Finale bo 10. maja 1962. leta v Glasgowu

BUDIMPEŠTA, 30. — Prireditveni odbor nogometnega turnirja za pokal pokalnih prvakov, je danes izvedel v Budimpešti žrebanje parov za nastope v četrtfinalu. Žreb je dal sledeče izide:

— zmagovalec srečanja **Dynamo** (Zilin) - **Olympiakos** (Atene proti **Fiorentini**

— zmagovalec srečanja **Motor** (Jena) - **Alliance Duedelingen** (Luksemburg) proti zmagovalcu tekme **Leixoes** (Portugalska) - **Progressul** (Bukarešta)

— zmagovalec srečanja **Ujpest - Dozza** proti **Dunfermline** (Škotska)

— **Werder** (Bremen) - **Atletico** (Madrid)

Ker je Dynamo zmagal danes v drugem srečanju z Olympiakosom z 1:0 (tudi prva tekma se je končala z zmago istega moštva s 3:2), so se Čehi uvrstili v nadaljnji del tekmovanja in bodo nastopili proti Fiorentini.

Tudi Leixoes je danes premagal v Bukareští Progressul z 1:0 in ker se je njuno prvo srečanje končalo neodločeno 1:1, so se Portugalci plasirali v četrtfinale.

Prireditveni odbor je sklenil, da morajo vse tekme četrtfinale odigrati najkasneje do 28. februarja prihodnjega leta. Sklenjeno je, da bo finalna tekma za pokal pokalnih prvakov 10. maja 1962. leta v Glasgowu na Škotskem. Obe tekmi Motor - Alliance Duedelingen bodo odigrali v Vzhodni Nemčiji, ker Luksemburg noče izdati jenskemu moštvu vstopnega vizuma. Prihodnji sestanek organizacijskega odbora bo 3. marca v Zuerichu, kjer bodo določili pare za polfinalne tekme.

Po seji odbora so novinarji zastavili glavnemu tajniku evropske nogometne zveze UEFA Švicarju H. E. Bangerterju več vprašanj v zvezi z nastopom evropskih reprezentanc na svetovnem prvenstvu v Čilu in o možnosti uspeha. Bangerter je izjavil, da je treba favorita iskati med južnoameriškimi enajstoricami in še posebno Brazilijo, pa čeprav upa, da bosta ena ali dve evropski reprezentanci med najboljšimi na svetu.

PRIPRAVE TRIESTINE

Včeraj samo odbojka in razgibalne vaje

Včerajšnjega jutranjega treninga Triestine, kateremu je prisostvoval predsednik grof Guarnieri, se je udeležilo le 10 igralcev in sicer Torok, Brach, Sadar, Rocco, Scala, Bretti, Demenia, Mantovani, Secchi in Cocco. Po 45 minutah razgibalnih vaj, je Radin razdelil igralce v dve skupini, ki sta igrali «odbojko», pri kateri so se morali posluževati izključno glav in nog.

Popoldne je mešano moštvo Triestine nastopilo na blatnem igrišču pri Sv. Ivanu v prijateljski tekmi s Cremcaffè. Po koncu igre, med katero se je najbolj izkazal Risos, sta moštvi zapustili igrišče z neodločenim rezultatom 1:1.

Društveni zdravnik bo danes pregledal Frigerija in se bo jasnil o njegovem stanju. Zelo verjetno je, da Frigeri le ne bo mogel nastopiti v nedeljski tekmi proti Pro Vercelli.

PRIJATELJSKI NOGOMET

SZ-Urugvaj 2:1

MONTEVIDEO, 30. — Nogometna reprezentanca Sovjetske zveze, ki je na turneji po Južni Ameriki, je včeraj zabeležila že tretjo zaporedno zmago. Pred 70.000 gledalci so sovjetski nogometaši premagali urugvajsko reprezentanco z 2:1 (2:1).

Gole so dosegli Gusarov v 21', Cubillas v 42' in Ponedelnik v 42' prvega polčasa.

V prejšnjih tekmah je Sovjetska zveza premagala Argentino in Čile.

* * *

BRATISLAVA, 30. — Budimpeštanska nogometna enajstorica MTK se je z zmago na nevtralnem igrišču v Bratislavi nad moštvom Leipziga z 2:0 (1:0) uvrstila v četrtfinale turnirja za pokal velesejemskih mest. V prvih dveh tekmah sta si obe enajstorici izvojevali po eno zmago s 3:0.

Košarkarsko prvenstvo moške prve lige

Ignis in Simmenthal na vrhu Vigevano in Zoppas pa na dnu

Goričani nimajo primernega orožja za borbo z boljšimi ekipami

Še v soboto so se bolonjski navijači spraševali če bo njihovemu Virtusu uspelo ponoviti lanskoletni rezultat proti Ignisu. V nedeljo so se morali domačini spoprijeti v domačem Palasportu z lanskim prvakom, toda Virtus je negativno odgovoril in čeprav so se domači igralci borili kot levi, so morali priznati premoč gostov. Z zmago je Ignis pokazal svojo solidno strukturo in še enkrat potrdil pravico do vodilne vloge.

Vareška ekipa je danes popolna tako v napadu kot v obrambi ter razpolaga z velikim številom igralcev izrednih sposobnosti in možnosti, kakršnih je redkokdaj zmogel kak italijanski košarkarski klub. Njenih napadalcev je letos skoraj nemogoče ustaviti. S pridobitvijo Buffalinija in popolno vigranostjo Magettija, ki je zopet postal neizprosen strelec, zmore njen napad cejo vrsto različnih prodornih sistemov. V nedeljskem srečanju je Ignis zahteval od svojih igralcev višek in ker so predstavniki tega kluba stoodstotno odgovorili, je bila zmaga neizbežna. Domačini so začeli silovito in so vodili ples kakih pet minut, dokler so gostje spoznali njihove šibke točke. V naslednjih dveh minutah se je stanje popolnoma spremenilo. Virtus, ki danes šteje v svojih vrstah le enega igralca mednarodne vrednosti, ni bil zmožen uspešne obrambe proti naglim napadom gostov. Šele v drugem polčasu so bolje varovali koš in tudi domači strelci so bolj mirno in zato tudi bolj uspešno napadli. Dvakrat so se celo nevarno približali gostom in čeprav so jih navijači na ves glas bodrili, niso mogli spraviti vareške igralce na kolena.

Po svoji važnosti in po obetani igri je bila na drugem mestu nedeljskega košarkarskega odra tekma med Fonte Levissimo in Biello. Srečanje nam je potrdilo izenačenost moči ene in druge ekipe, negativno pa nas je presenetil neverjetno nizek rezultat 38:37. Skoro skandalozen pa je rezultat prvega polčasa, ko je Fonte Levissima zadela 11-krat nasprotnikov koš, gostje pa 18.

Rimski derby je Stella Azzurra zaključila v svojo korist, pa čeprav je bil Lazio po pokazani igri znatno boljši in bi si zaslužil zmago. Lazio sedi trenutno, skupaj z goriško Zoppas na predzadnjem mestu vrednostne lestvice, vendar zmore mnogo boljšo igro in v nekaterih tekmah ji je le kruta usoda iztrgala zmago v zadnjih minutah igre. V prejšnjem kolu je moral tako kloniti pred Livornom, v nedeljo pa pred svojimi meščani. Prihodnjo nedeljo bo potoval v Vigevano in smo prepričani, da si bo tam osvojil obe točki.

Ursus je v Padovi utrpel svoj šesti zaporedni poraz. Domači Petrarca je z lahkoto zmagal in tako znatno popravil svoj plasma na lestvici. Se enkrat so prišle do izraza pomanjkljivost gostov, o katerih ne verjamemo, da bodo letos kdaj uspešni.

Po nedeljskem porazu v Bielli je Simmenthal spet prišel do zmage. To pot ni imel nobenih težkoč, ker je bil Livorno prešibak, da bi se mu uspešno protivil.

Pesarski Algor, trenutno v odlični kondiciji, je nasul v goriški koš kar 94 točk in tako potrdil izredno plodnost svojega napadalca Cescuttija. Ta je s 36 točkami še utrdil svoj položaj prvega strelca košarkarskega prvenstva. To moštvo bo prestalo v nedeljo v Bielli svojo dokončno preizkušnjo in če bo uspešno zaključilo tudi to srečanje, ga bo treba prištetí med najboljše.

Težke dneve predvidevamo za goriško Zoppas, ki je tudi v nedeljo klonila pod težo nad 90 točk. Goriški napadalci se res vsakikrat izkažejo po svojih zadetkih in večkrat njih izkupiček presega 70 točk, vendar so nasprotniki vselej bolj uspešni. Kar so v teh treh domačih srečanjih pokazali, potrjuje mnenje prvega dne. Goriziana nima sploh nobene organizirane napadalne igre in prepušča vse le iznajdljivosti posameznikov. Manevrirani napadi so le sad slučajnosti. Vzdržljivost igralcev in njihova borbenost pa sta preskromno orožje za borbo z ekipami prve lige.

Rezultati 6. kola:

Ignis - Virtus 77:74
Petrarca - Ursus 79:46
Stella Azzurra - Lazio 65:60
Simmenthal - Livorno 77:48
Fonte Levissima-Biella 38:37
Algor - Zoppas 94:73

OD TU IN TAM

SMUČANJE

Tekmovanje «3-Tre» od 23. do 25. februarja

TRIDENT, 30. — Prireditveni odbor je sklenil izvesti 14. smučarsko tekmovanje «3-Tre» na smučiščih Madonna di Campiglio. Mednarodno tekmovanje bo od 23. do 25. februarja prihodnjega leta. Lani je bil «3-Tre» v Canazeiu.

Skrb inž. Barassija

Za «oriunde» se bojijo...

RIM, 30. — Podpredsednik mednarodne nogometne zveze FIFA inž. Barassi je danes zanikal možnost, da bi odbor spremenil pravilnik o uporabi tujih nogometašev (oriundov) v italijanski državni nogometni reprezentanci, ki se bo udeležila svetovnega nogometnega prvenstva.

O tej možnosti je danes pisal neki časopis, a ker so Sivori, Altafini, Angelillo in drugi nujni za sestavo reprezentance, je Barassi nemudoma pomiril duhove. Samo kongres FIFA lahko spremeni sedanje norme in ker se bo odbor sestal šele v okviru svetovnega prvenstva v Čilu, bo ostal pravilnik nespremenjen. V primeru sprememb bi te stopile v veljavo šele leto dni po izglasovanju.

Pravilnik predvideva, da lahko neka reprezentanca uporabi tujega igralca z dvojnim državljanstvom tri leta po zadnjem nastopu v moštvu države, kjer je prebival pred naselitvijo v novi domovini.

TENIS

LONDON, 30. — Mednarodni teniški turnir v Wimbledonu za 1962. leto bo od 25. junija do 7. julija.

ALOJZ RAVBAR

ZGODBA O MILIJONU

Amalija Možina je nekega dopoldneva šla na Ponterošo, da bi nakupila nekaj zelenjave za kosilo. Ko je hitela po neki samotni ulici, je zagledala skoraj novo aktovko, ki je ležala na sredi cestišča. Že od daleč je videla, da je nabito polna nečesa. Urno je zavila proti aktovki oprezno oziraje se okrog sebe. Nikogar ni bilo v bližini. Nakrat je skoraj stekla k aktovki, jo pobrala in nagloma stlačila v veliko torbo, v kateri je prenašala zelenjavo in druge življenjske potrebščine. Nato je s pospešenim korakom odhitela dalje. Hudo jo je imelo, da bi vedela, kaj pravzaprav je v aktovki. Lahko bi takoj pogledala, a je raje zavila nazaj domov, da bi videla, kaj je tisto, kar je našla.

Ko je doma odprla aktovko, je malo manjkalo, da je ni kap. V njej je zagledala cel kup — denarja! Nekaj časa je strmela vanj kakor v prikazen. Nikakor ni mogla verjeti, da je res to, kar vidi. Saj ni mogoče, si je rekla, da bi to zares bil denar! Iznenada je pograbila aktovko in iztresla iz nje nenavadno vsebino. Tedaj se je usula na mizo cela kopa zavitkov po 500 lir. Spet je osupnila. Nato se je zamajala in pred očmi so ji pričeli krožiti kolobarji sestavljeni iz številke 500. Da ne bi omahnila, se je vsa omotična prijela za mizo in se počasi spustila na stol, ne da bi odmaknila pogled od bankovcev. Čez čas je zamižala in spet odprla oči. Ne, ni bil privid: na mizi je še vedno ležal kup denarja. Tedaj je vsa iz sebe plosknila z rokami in polglasno vzkliknila:

«Mati mila, koliko soldov!»

Nato je z drhtečimi rokami začela preštevati zavitke. Dvajset jih je naštela. Dvajsetkrat petdeset tisoč. Milijon! Pred njo je torej ležal milijon lir! Se nikdar ni imela v svoji hiši toliko denarja hkrati.

In prsti so ji začeli samohotno otipavati šope bankovcev, ki so bili še čisto novi, ko da bi pravkar prišli iz tiskarskega stroja. Ob dotiku s tem bogastvom so se ji porajale razne želje. Predvsem bi kupila obleko sebi, možu, hčerki in sinu, je pomislila. Potem bi kupila nov štedilnik, nov divan in nov radio. To in še marsikaj drugega bi nabavila, če... Da, če bi bil ta milijon njen!

Cigav pa je pravzaprav? Kdo neki ga je izgubil? Kak revež prav gotovo ne, je sklepala. Reveži ne izgubljajo milijone. Torej ga je izgubil nekdo, ki ima še več kot ta milijon. Izgubil ga je torej kak bogatin. Kaj ko bi si potemtakem obdržala ta denar, ki bi ga tisti, ki ga je izgubil, manj pogrešal kot ona sto lir? Ali naj ga torej obdrži? Saj je tako in tako nihče ni videl, ko ga je našla, in torej nihče ne ve, da ga ima. In res ga ima. Cel milijon! Milijon, ki ji je kakor iz oblakov padel v naročje. Toda...

Spet je pahnila od sebe vsiljivo misel, da bi obdržala denar. Ne, ne bo storila tega! Čeprav ni nihče videl, ko ga je našla, ji vendar vest nikakor ne bi dala, da bi si ga prisvojila. To bi ne bilo pošteno. Vse življenje je sicer živela skromno, a skoz in skoz pošteno. Če bi si zdaj prilastila ta denar, bi jo vse življenje pekla vest, pa čeprav je ta denar last nekoga, ki si ga je morda pridobil na nepošten način. Naj si ga je lastnik pridobil kakorkoli, ona si ga ne bo prilastila. Ne mara na tak način pridobljenega denarja. Od pomnjega je s težavo rinila skozi življenje, pa se bo še dalje prebijala tako, če že ne gre drugače.

In spet je spravila denar v aktovko in odšla z doma.

Na policiji je povedala, kje in kako je našla aktovko z denarjem. Šef je pohvalil njeno poštenost, nato pa natanko popisal, kaj in kako. Potem ji je rekel:

«Ko najdemo lastnika tega denarja, dobite ustrezno nagrado.»

Amalija je osupnila. Kaj takega ni niti najmanj pričakovala.

«Da,» je nadaljeval šef, «po zakonu dobi najditelj določene vsote deset odstotkov od najdene vsote ali deset odstotkov od vrednosti najdenega predmeta.»

Amalija je prvič slišala kaj takega. Deset odstotkov od milijona znaša sto tisoč. Ali je mogoče, da bo zares dobila toliko denarja?

«Seveda je mogoče,» je rekel mož postave. «To vam pripada po zakonu. Brž ko najdemo lastnika tega denarja, dobite sto tisočakov.»

Vsa prevzeta od tega, kar je pravkar zvedela, je kakor v sanjah stopila na ulico. To, da bo prejela tako visoko nagrado za najdeni denar, se ji je še vedno zdelo nekaj neverjetnega. Končno pa se je le sprijaznila z mislijo, da je zares tako nepričakovano prišla na pošten način do tolikšne vsote. Tudi njej se je torej vsaj enkrat v življenju nasmehnila sreča! Kako bo tega vesel mož!

Ko je takole stopala po mestu kakor rahlo omotena od močnega vina, ji je prišlo na misel, da bi nakupila nekaj tega in onega na račun denarja, ki ga bo prejela.

Najprej je zavila v neko prodajalno s čevlji, kjer so jo poznali. Izbrala si je nov par čevljev in rekla:

«Tele bom vzela. Ampak plačala vam jih bom šele čez nekaj dni.»

«Že prav, gospa Amalija, že prav,» je rekel trgovec.

Nato je vstopila v neko prodajalno s perilom. Izbrala je dve srajci za moža, ki je pred kratkim izrazil željo, da bi ju rad imel.

«Tile dve srajci bom vzela,» je rekla, «plačala pa vam jih bom čez teden dni ali kaj takega, skratka, ko dobim neki denar».

«V redu, v redu, gospa Amalija,» je rekla trgovka.

Nocoj mora biti kaj boljšega za kosilo, si je rekla in zavila k mesarju. Kupila je štiri piščance in cel kup teletine. Da bo plačala čez dva, tri dni, je rekla mesarju.

Potem je odšla v najbližjo prodajalno z električnimi štedilniki. Izbrala je lep štedilnik, prosila, naj ji ga še tisto dopoldne dostavijo na dom in pripomnila, da bo račun poravnala v teku prihodnjega tedna.

In tako je hodila od trgovine do trgovine ter nakupovala to in ono, tako da je vnaprej zapravila skoraj vso obljubljeno nagrado.

Težko obložena z vsakovrstnimi potrebščinami se je naposled vrnila domov. Ko je odložila tovor, se je onemoglo spustila na stol, da bi se oddahnila.

Vtem je vstopil njen mož. Vsa iz sebe je skoraj planila k njemu, da bi mu sporočila veselo novico. On pa jo je rahlo odrinil od sebe in se malone opotekel k mizi. Ves bled in poklapan se je skoraj zrušil na stol in brezizrazno zastrmel v tla.

«Ja, kaj ti pa je Viktor?» je zaskrbljeno vzkliknila.

Mož, ki je sicer bil zaposlen kot sluga pri upravi nekega podjetja, je mukoma sunil iz sebe eno samo besedo:

«Straaašno!»

«Kaj se ti je pripetilo?» je vprašala z naraščajočo vznemirjenostjo.

«Davi sem šel v banko dvignit milijon lir za podjetje. Ko sem se vračal od tam, mi je nekje padla s kolesa aktovka z denarjem...»

Amalija je zakolebala in omedlela.

Guy de Maupassant:

LEPA MARTINOVKA

Neke nedelje po maši se je zgrnilo čezenj. Prišel je iz cerkve in stopal po klancu, ki je vodil k njegovemu posestvu, kar je nenadoma uzrl pred seboj Martinovko, ki se je prav tako napotila proti domu.

Oče je stopal zraven svoje hčerke s tehtnim korakom bogatega kmeta. Zaničeval je običajno bluzo in nosil namesto nje kratek jopič iz sivega sukna, na glavi pa okrogel, trd klobuk s širokim krajcem.

Nosila je životec, v katerega se je dela le enkrat tedensko, in visoko zravnana, vitka v pasu, širokih ramen in z nihajočimi se boki stopala rahlo zibaje pred njim.

Cvetlični klobuk lepotinarice iz Yvetota ji je kronal lase in ni zakrival močnega, okroglega in gibkega tilnika, kjer je frfotalo nekaj laskov, ki sta jih pozlatila veter in sonce.

Benoist je videl le njen hrbet, vendar je točno poznal njen obraz, čeprav si ga nikdar ni dodobra ogledal.

Nenadoma si je dejal: «Gromska strela, tale Martinovka je vendar prekleto močno dekle!» In ko jo je gledal, kako hodi, se mu je zdela čudovita, začutil je, kako raste v njem hrepenenje. Vendar sploh ni hotel videti njenega obraza; strmel je v njen život in premišljeval: «Gromska strela, to je dekle!»

Zavila je na desno proti «Martinieri», posestvu njenega očeta Jeana Martina. Oprla se je ter videla Benoista, ki se ji je danes zazdel prav smešen. Zaklicala je: «Dobro jutro, Benoist!» Odvrnil je: «Dobro jutro, Martinovka, dobro jutro, Martinovka!» in odšel mimo.

Ko je prišel domov, je bila juha že na mizi. Sedel je nasproti matere, zraven hlapca in pastirja. Dekla je nalivala jabolčnik.

Pojedel je nekaj žlic, potem pa odrinil krožnik.

Mati ga je vprašala: «Ti ni dobro?»

Odvrnil je: «Ni, tako mi je, kakor da imam klej v trebuhu, to mi jemlje tek.»

Gledal je ostale, kako jedo, in si tu in tam odrezal gribljaj kruha, ga počasi nesel k ustom in dolgo žvečil. Mislil je na lepo Martinovko. Kako je doslej ni opazil, kako je nenadoma treščilo in to tako močno, da ga je minila volja do jedi..

Raguja se ni pritaknil. Mati je dejala: «No, Benoist, prisili se vendar, tole so koštrunje prsi, všeč ti bodo. Kadar človek nima teka, naj je na silo.»

Pogoltnil je kos mesa in potem spet odrinil svoj krožnik bilo je nemogoče, ni šlo.

(Konec jutri)